

ლიტერატურული განეთი

№4 (332) 3 - 16 მარტი 2023

გამოცემის ორ კვირაში ერთხელ, პარასკეობით

ფასი 80 თეთრი

გიორგი კეკელიძე

თოვლის სიმღერა

შენ ძლიერ გიყვარს იისფერ თოვლის კალოშებიდან გამობერტყვა,
როცა ლამეა,
როცა მე მძინავს და შენ იწყებ ფრთხილ ჩურჩულს ღმერთთან:
„ღმერთო, ხმა თუ არ, ფიქრში ფიქრი მაინც გამეცი!“
და ღმერთი ფრთხილობს, ღმერთმა იცის, კაცთან ლაპარაკს
ხანდახან მოსდევს კაცის ზურგზე უცები ფრთები
და კაცმა იცის უცხო გზებზე ფრთებით გაპარვა
და მერე ფრთები მიუჩვევი სიცხისგან დნება.
და ამიტომაც ღმერთი გინდობს, ღმერთი ჩუმია,
შენ აშრობ კალოშს და ულმერთოდ ვაყინულ ლამით,
როგორც დამხრჩალი ოცნებების თბილი მუმია,
გვერდით მიწვები, ფეხებს მითბობ და ღიმილს გალობ.
ბერლა — მე ვხედავ და მე მესმის ღიმილის ხმები,
ვთბები და მხოლოდ გვიან ვხვდები, რარიგ ძნელია,
როცა ძარღვებში გადაღლილი სისხლი უხმებათ,
ფიქრი უხმებათ და სიტყვები სულ სხვას მღერიან.

IV-V

სოფიო წულაია

ბავშვობის აჩრდილი

„ზოგ რამეს უპატიველ საქციელს ვუწოდებთ და ვამბობთ —
ამას ჩვენს თავს არასდროს ვაპატივებთ — მაგრამ ვპატიობთ.
რას იზამ, ასეა, ყოველ ჯერზე ხელახლა ვპატიობთ“.
ელის მანრო

ჭვარტლით და ფერფლით დაფიფქული თვალები გავახილე
და ჩემს ბავშვობაში გადავიხედე:
ვნახე ქალაქი, რომელსაც მაშინ ჯერ კიდევ ესხა
შიშველ ტანზე თოვლის ფიქრები;
როგორც კი სივრცის ზღურბლზე ფეხი გადავდგი,
მუხლებზე დაეცა ციგურებზე ამხედრებული
ჩვენი სკოლის გრძელ და ვიწრო დერეფნიანი
და სქელზე სქელკედლებიანი რუხი შენობა —
ყველა კედელზე ჩემი ბავშვობის მძიმე ტკივილებს
ზუსტად ისე რომ იჭედებდა, როგორც სამსჭვალებს;
ნარსულთან ერთად გადმოიქცა ჩემი თმები —
ნაბლისფერი ჩანჩქერის შფოთვა
და ჩემი ტოლი პატარა გოგოც, ბანალურზე ბანალური სახელით — „ნინო“,
გადაპარსული თავით — სავსე მოვარეს, უფრო მეტად კი
რძემდინარე ჭყინტ ყველს რომ ჰავდა
და კლასის ყველა თმახუჭუჭა, მაღალი ბიჭი,
მორიგეობით ქუდს რომ ხდიდნენ
და ერთმანეთს ბურთივით გადაანვდიდნენ,
მე კი ასეთ დროს ნაბლისფერი თმების ჩანჩქერს ხმაზე ვიხვევდი,
ხმაურისა და მძვინვარებისთვის თავი ძირშივე რომ მომეხუფა
და ხორხიდან ერთხელაც კი არ დაძრულიყო:
— გეყოფათ, კმარა!
მერე ნინო სადღაც გაქრა — თავმორღვეული კონსერვის ქილის მსგავსად
სადღაც უფსკრულში გადაისროლა აზვავებული ფიქრების ხროვამ
და მას მერე არც ერთხელ არ გამსხენებია, რომ სადღაც იყო —
კი ნავიდა, მაგრამ სადღაც მაინც სუნთქავდა...
თუმცა, უკვალოდ არავინ ქრება და მანაც —
მხოლოდ დროებით სადღაც სარდაფში გადახიზნულმა — ისევ მიპოვა,
ხვიარასავით შემომეკრა და მასხვეულ სულზე
და ზედაპირზე ამოყვინთა, როგორც ცხედარმა პატარა ბავშვის —
აზვირთებული ტალღებიდან გამორიყულმა...
და ფეისბუქმა ლათინური ასოებით ჩაწერილი
სახელისა და გვარის მიღმა ჩვილიანი გოგოს ფოტო ამომიგდო
და მე მომინდა, ნარსულის ლიცლიცს მიღმა მისი ნაშლილი,
მკრთალი სახე ამომეშირა...
მაშინ შვილები ჯერ არ მყავდა და უკლებლივ ყველასი მშურდა,
ვისაც მუცელში ბავშვის ჩატუმბვის, მერე კი უკან ამოქაჩვის ძალა შესწევდა,
ჩემი ბავშვობის ნინოს კი მაშინ ყოველგვარი შურის გარეშე
საკუთარ თავზე მეტად ვუსურვე იმ პატარა ბავშვის დედობა.
— ნეტავ, მისი ბავშვი იყოს და არა სხვისი — გამეფქრა...
თითქოს, ამითი ჩემი ბავშვობის მომწამვლელი
მდუმარების გამოსყიდვა გადავწყვიტე
და ჩემს ფიქრებში პირველად ბავშვობის შემდეგ
ჭვარტლისა და მტვრის თოვლის ნაცვლად თოვლი გათოვდა —
— ნამდვილი თოვლი!

VIII

გიორგი კევლიძე

დუშილის სიმღერა

„ჩვენ ვართ ის, რაზეც ვდუმვართ.“
უილიამ ფოლკნერი

„სულ ჩუმათა ვარ, ასე ვტირი“.
მეტოვე ვილიამა

პირში დუშილი დავიგუბეთ,
მალე დალპა,
ჩვენი წვეთავს და ძარღვებში სისხლთან ერთად მიედინება.
„ადამიანის სხეული ხომ უმეტესად წყლისგან შედგება“ —
გვითხრა ერთხელ მასწავლებელმა და არ იცოდა,
რომ ეს წყალი ის წყალია, ნაწილ-ნაწილ ჩაყლაპული, ჩაგუბებული —
ჩვენში წვეთავს და ძარღვებში
სისხლთან ერთად მიედინება

და
ძარღვებს ფხაჭნის
და გაკარულ, უთხელეს ძარღვებს
სისხლში სულ სხვა სისხლი ეღვრებათ.
არავინ იცის ამ მღვრიე და სუნიან წყალზე,
დუშილის წყალზე —
გულს რომ ეს წყალი ამოძრავებს,
ესვე აჩერებს.

ჩვენ ჩაყლაპეთ ჩვენი უხმო და ოცნებებგამოფატრული
შორი ბავშვობა
და მერე მცვდარი ახალგაზრდობა,
ნაწილ-ნაწილ დავჭერით და გადავადნეთ — წყლად ვაქციეთ
და ჩავყლაპეთ.
ჩავყლაპეთ მზერა —
მეტროსადგურის ჩასასვლელთან მდგარი გოგოს და გოგომ ბიჭის —
რადგან შუაში ბევრმა ხალხმა, ჭრელმა ხალხმა გამოიარა —
ცოტა ხანი დავიგუბეთ, ვერ ვაბოვეთ ერთმანეთი და

ეს მზერაც წვეთ-წვეთობით სხეულის ჭაში ჩაგველვარა.

ყველა უარი სიყვარულზე,
ყველა ნასვლა,
ყველა ზურგის ცივი თვალები.
ფეხის ყველა გადაბრუნება.
ვიყოთ სასტიკი და ესეც ვთქვათ,
ფიქრის ყველა გადაბრუნებაც :
ყველა კაცი და ყველა ქალა,
ვისი მოკლაც მოგვინდა და ვერ შევძელით ან არ შევძელით —
ცოდფის შიშში გავანებულეთ — ისე ჩავყლაპეთ!
ასეა, ჩემო გულუბრყვილო მასწავლებელო!
შენც წყალი ხარ,
მეც წყალი ვარ,
ისიც წყალია,
დაგუბებული და დამპალი, უფერო წყალი.
უცნაური ამ საქმეში მხოლოდ ის არის —
რომ წყალი ვართ და ოდესმე მიწად ვიქცევით.

დახორთის სიმღერა

ცხადმა იმდენი ქანა მესროლა
— ძილი გამიტყდა — გატეხილი ძილის წვრილი ნაპრალებიდან
ლოგინზე ფრთხილად დაიღვარნენ ჭრელი სიზმრები.
ერთი სიზმარი იქ დაგუბდა,
სადაც თავში შენზე ფიქრის კედელი იდგა —
კედელმა ტანი მიუშერა, არ გამოუშვა.
და იმ სიზმრით დამესიზმრა,
რომ მე ღმერთი ვარ.

რომ ღმერთი ვარ და რახან ღმერთი,
გადმოვჯექი ჩემი დაღლილი მანქანიდან ცეცხლოვან ეტლზე და
ანგელოზებს მოვუწოდე:

ნამიყვანეთ კვირიკეთის სასაფლაოზე!

— მამა, გამოვედ გარე!

მამა გამოვიდა ჩემი ნაქონი ბათინკებით,

სხვა დანარჩენი უკვე თითქმის შემოხეოდა,

ხელში მალავდა სიგარეტის დაჭმუჭნულ კოლოფს,

სიგარეტზე დაჭმუჭნულ ხელში —

არ ვიცი

ვინმე მეზობელმა მკვდარმა მიაწოდა თუ ჩემმა ლოცვამ.

ხელში მალავდა ნითელ კოლოფს და მზერაში გაკვირვების ნაფაზს მალავდა.

ის არ უკვირდა, რომ გაცოცხლდა,

უფრო ის — რომ ამდენი ხანი არ მივედი,

არ გაცოცხლე — მამაჩემს ხომ აქმდეც კი ღმერთი ვეგონე.

მოვდიოდით მე და მამა ჩქარი ნაბიჯით,

მოგვიოდნენ მეზობელები საფლავებიდან — ამოგვთხარე და გაგვაცოცხლე.

მეზობელები კი არადა, ბებიაც და პაპაჩემიც იქვე დავტოვე.

ვიფიქრე — მანც ხომ ღმერთი ვარ, ხვალ გამოვივლი.

მივედი სახლში, გადმოვიდე ბავშვობა და ყველა რძიანი შოკოლადი,

რაზეც მაშინ მიოცნებია, ერთად შევჭამე.

მერე გათენდა და სკოლისკენ გავეშურეთ მამაჩემის თეთრი მანქანით,

რომელიც მამაჩემს არასდროს ყოლია.

და გზაზე ისე მიხაროდა შურიანი მზერის ქარი,

არც არავის გავუჩერეთ.

სკოლაში უცებ ავუხსენი სიყვარული იმ ლამაზ გოგოს

და იმ გოგონაშ საბასუხოდ ჩუმად მითხრა, მეც ხომ მიყვარხარ.

ნუთუ? — ვკითხე და მიპასუხა — შენ ხომ ღმერთი ხარ!

მაშინ ვიფიქრე და უთხთარი: თუ ასეა, აქ დამელოდე!

აქვე, ახლო სკოლებს მოვიცლი, იქნებ უფრო ლამაზი და კარგი ვიპოვო!

მივედი ჩემი ბავშვობის მტრებთან —

ზოგს ჯინსის ქურთუკი დავუზიე,

ზოგს ველვეტის ლურჯი შარვალი.

იდგნენ და ხასაც ვერ იღებდნენ,

უცნობი შაშით მიყურებდნენ

და ერთმანეთი ფრთხილი და ზუსტი მუჯლუგუნით ახსენებდნენ —

ის ხომ ღმერთი.

როცა სახლში დავბრუნდი და წამოვწექი,

ამდენი დიდი, საოცარი საქმით დალლილს ჩამეძინა

და გამელვიძა.

ისევ იგივეს გაკეთება მომინდა და ვეღარ შევძელი.

არაფერია უფრო საშიში და საზარელი,

ვიდრე ჩემი ღმერთად ყოფნა და ალბათ შენიც,

ჯობს იმ გოგომ არ მიპასუხოს,

ჯობს შოკოლადი მენატრებოდეს

და მე ფორმის, მათ ველვეტის შარვალი ეცვათ,

ჯობს მამაჩემი ისევ იქვე, კვირიკეთის პანაწინა ღობეში იწვეს,

ახალ მეზობლებთან ერთად.

განა იმიტომ, რომ ძალიან კეთილი ვარ,

განა იმიტომ, რომ

იმიტომ.

უბრალოდ ამას ისე ვიზამ,

როგორც ადამიანი —

ამას, რაც ღმერთად ყოფნისას ვქენი.

უფრო ნელა, წვალებით და დამარცხებით.

მაგრამ ვიზამ.

რადგან არაფერია უფრო საშიში და საზარელი, ვიდრე ადამიანი.

და უფრო საინტერესო.

უკვდავების სიმღერა

ჩვენ დავიბადეთ შუა თებერვლის მზის დაბრეცისას,
როცა ცაზე ღრუბელია და ღორის სისხლზე დაქცეული არყის სუნით საღამოვდება.

ჩვენ დავიბადეთ იქ,

სადაც ადამიანები უცნაური ყვავილებით ამოდიან

მშობლების ფლობიდან და პირველივე ქარი, როგორც სარეველებს,

ისევ ფლობი აწერის პირქვე.

ჩვენი სახლის შესასვლელთან ეკიდა თოკი, თოკზე ხაჭო იწრიტებოდა

და ხანდახან თავსაც იხრჩობდნენ.

ჩვენ დავიბადეთ ცალ-ცალკე

და მანც ერთად, რადგან ჭიპლართან ერთად უანგიანი

მაკრატლებით ფრთები მოგვარეს —

არაფერია მოჭრილ ფრთებზე უფრო მძიმე,

თუნდაც ზურგზე ამ სამყაროს მთები გეკიდოს.

ამიტომაც მოხრილები დავიბადეთ და

გავიზარდეთ და მინაზე მუდამ თვალებს ვადგამათ ყავარჯნად.

ოთახი იდგა გარდაცვლილი ტელევიზორი და

ეკრანზე მონაცემისას სიმრუდეში ვირეკლებოდით:

პირში დამწვარი ხაჭაპურით და ჯიბეში ნაკლებიერით,

ხელში ჩანთით და იმ ჩანთაში სიცარიელით,

რომელსაც თითქოს წიგნები ერქვა.

ამ წიგნები ენერა ნარსული, რომელიც არ

დაილით ვიცვამდი და ვიცვაცის გამონაცვალ შარვალს
და ვსვამდი რძეს
და მეოთხე დღეს მივდიოდი სკოლაში
გამონაცვალი ჩანთით
და ჩანთაში გამონაცვალი წიგნებით
და გზაზე მოდიოდნენ ჩემი სკოლელები
და მათაც ეცვათ გამონაცვალი და
გვხვდებოდნენ მასნაცვლებლები გამონაცვალი პიჯაკებით
და გამონაცვალი სახეებით
და ცაზე მზეც თითქოს გამონაცვალი ეკიდა.
არაფერი იყო ახალი,
გარდა მთვარისა,
ისიც წელიწადში რამდენჯერმე მოდიოდა,
მაშინ, როცა გვეძინა
და ძილში ცხადის გამონაცვალ სიზმრებს ვხედავით.

სამსჯავროს სიმღერა

იქ, სამოთხის და ჯოჯოხეთის გზაგასაყართან,
სადაც ცოდვასა და მადლს წონიან,
იდგა მამაჩემი — ყველა ცოდვაზე და მადლზე მსუბუქი.
იდგა მამაჩემი.
მამაჩემი იცინოდა და ღმერთი ბჭობდა.

გულის სიმღერა

ბავშვობისას,
დაძინებამდე, დედაჩემი მაფრთხილებდა,
გულის მხარეს არ დაწვეო და მას მერე,
სულ მარჯვენივ ვწვები
და გული რჩება მალლა,
მგონი სულაც სიზმრებზე მალლა,
თორქმ ამ სიზმრებს
რომელი გული გაუძლებდა გაუბზარავი?

ლექსეგის სიმღერა

შენ რომ მოხვედი,
საშინელი მინისძვრა მოხდა —
უზარმაზარი ჩამოიქცა სიცარიელე.
ყველაზე მძიმე ნანგრევებია,
სიცარიელის ნანგრევები —
ვერ ხედავ და ვერ ეხები,
ხელს ვერ ახლებ, რომ გაზიდო,
არადა შიგნით მოყოლილი
იჭყლიტება და იგუდება
ყველა ოცნება.
ისრისებიან ოცნებები
და ოცნებები, როგორც მკვდარი ჩვილები,
ისე გამომყავს და სახელად ამ მკვდარ ჩვილებს
ლექსები ჰქიათ.

სიგარის სიმღერა

წუხელ ციოდა.
ქარი,
სკამზე ჩაძინებულ,
მთვრალი მეზობლის ალაგ-ალაგ ამოსროლილ სიტყვებით გაისმოდა —
იწყებოდა და უცაბედად წყდებოდა წელში.
და ცა ჰეგვადა მაგიდის ძელ გადასაფარებელს,
დედაჩემის გადანენდილ გადასაფარებელს,
შეათასედ გადანენდილ გადასაფარებელს,
რომელსაც მკრთალად, ძალინ მკრთალად აჩნდა
ოდესლაც საგანგებოდ მიხატულ ვარსკვლავები.
მთვარე სუფრიდან გადმოვარდნილ, ცუდად გამომცხავ მჭადის ნატეხივით ეგდო —
მეგონა, მშეირი ძალი მივარდებოდა და შეჭამდა.
მაგრად ძალი, ჩემი უბნის ქუჩის ძალი, იდგა და მშვიდად უყურებდა.
მაშინ მიგხდი, რომ ის ცაც და ვარსკვლავებიც, ისეთივე შორი
და ისეთივე მიუწვდომელი იყო,
როგორც ჩემი მთვრალი მეზობელი
და მაგიდის ბაცი ტილო —
ორივე მილიონი წლის წინანდელი ნათებით ანათებდა.

ყაფის სიმღერა

სადაც მივდივარ,
შეღამებიდან სუთ ნაბიჯზე აუცილებლად ყეფენ ძალები
და ძალები ყეფენ ერთნაირად
ოზურგეთში, ნიუ-იორქში და ბეიჯინგის გარეუბანში,
აფრიკაში და ნატანების რეინიგზის სადგურზე,
სურებში და ახალეალაქის სასტუმროსთან,
პარიზში და ორჭოსანის გადასახვევთან.
ეს ხმა ყველაზე დიდი და ზუსტი ხმაა,
ყველაზე გრძელი და მარადიული.
ძალები ყეფენ ერთნაირად და მახსენებენ
დღეს, როცა მამამ გამაღვიძა და მითხრა, რომ მამიდაჩემი
გარდაიცვალა და რომ არ შევშინდე, მეზობელთან უნდა დავიძინო.
მაშინაც ისე ყეფა ძალი,
როგორც მერცე, ხუთი წლის მერე,
საკუთარ თავს რომ ვუყურებდი ლამფის ბაც შუქზე,
ესელ გრაფინზე მიყუდებულ დალლილ სარკეში
და მუწუკების მრცხვენოდა.

და ხუთი წლის მერე, როცა ფანჯრიდან გადმოხტომა მინდოდა
და ვერ გადმოვხტი, შემეშინდა და ჩემს ნაცვლად,
უარისათქვამი სიცარული გადმოვაგდე
და ხუთი წლის მერეც,
როცა რომელიდაც კურსელთან დავთვერი
და გამელვიძა და ყველაფერი უცნობი იყო, მხოლოდ ძალის ყეფა მოისმოდა
ნაცნობი და ძალიან ახლო.
ძალები ყეფენ, როცა სიხარულს ისე გსნავლობ, როგორც სიარულს პატარა ბავშვი,
მესაედ ვსნავლობ და მესაედ, სადღაც მთავრდება ეს კედელი,
ცოცვა-ცოცვით რომ მივყვები
და მე ვეცემი და სიხარული მავინწყდება.
ძალები ყეფდნენ ერთნაირად, როცა ჩემი სხეული
ათას სხეულთან მეგობრობდა
და მაშინაც ზუსტად ისე ყეფენ, როცა ერთი ქალი ვიცანი.
კი, ასეა,
ადამიანები სხვადასხვანაირად ყეფენ,
ძალები ერთნაირად.
ეს ყეფაა ერთადერთი ძაფი, რაც ამ ბინძური და ნათელი დედამინის
სხვადასხვა კუთხეს,
სხვადასხვა დროს
და სხვადასხვა ფიქრს აერთიანებს.
ეს ყეფაა ერთადერთი და მთავარი ხმა,
სადაც მივღივართ —
სხვა დანარჩენი ამ ხმის ფონია.

სიზმრის სიმღერა

შენი მზერა — ყველაზე როული წინადადება,
ყველაზე მკაცრი წინადადება,
ჩემმა თვალებმა დაიზეპირეს.
როცა კარებს მოიხურავენ,
კარებს ანუ დალლილ ქუთუთოს,
იმ ოთახში, სადაც მხოლოდ მათ შეესვლებათ,
სხედან და
ამ ურთულეს საზეპიროს ჩემი თვალები სხაპასხუპით იმეორებენ,
რაც ნიშნავს —
მხოლოდ სიზმრად გნახულობ, სიზმრად გკითხულობ და გიმეორებ.

სხვა გავვაგის სიმღერა

მინდა, მოგიყვეთ იმ ბავშვებზე,
რომელთაც ჩემ ვერასდროს ვხედავთ
ან ვხედავთ და ვერასდროს ვამჩნევთ.
ამიტომაც ეს სიმღერა იქნება მკაცრი,
მკაცრი და საზარელი.
მინდა მოგიყვეთ იმ ბავშვებზე,
რადგან წუხელ მეათასედ სიზმრად ჩამყვა მათი მზერა და სიზმრები დამიბზარა და
ახლა თქვენთვის ამ ბზარიდან გადმონადენ სიმართლეს ვხვეტავ:
სხვანაირია ამ ბავშვების გაკვეთილი,
სხვანაირია მათი სახელმძღვანელო,
სხვანაირია მნიშვნელობები.
შიმშილი ნიშნავს საზეპიროს — საღამოობით რომ სწავლობენ და
დილაობით იმეორებენ — ფხიზელ გონებაზე!
სიცივე ნიშნავს — ძნელად გასაგებ რამდენიმე, განაცვეთ საბანს,
ერთმანეთზე გადაბმულ და რთულად თანწყობილს,
რომლიდანაც შინაარსი დაძალებით უნდა გაიგო და ცოტა აზრი გამოიტანო!
ქარი ნიშნავს არა ფოთლებს, ჭრელ ქუჩებში გადაფენილ,
არამედ სახურავზე გადამდგრალ ლითონს
და წვიმა ნიშნავს არა მუსიკას, დამით ტებილად რომ ჩაგაძინებს,
არამედ ტაშტებს, სახურავიდან ჩამონადენი წყალი რომ უნდა ხშირად გამოუცვალო!
ველოსიავი ნიშნავს მეზობლის ველოსიავდას,
სათამაშო ნიშნავს მეზობლის სათამაშოს
და საღეჭი რეზინი ნიშნავს
საკუთარ საღეჭი რეზინს, რომელიც თავთან გიდევს წყლიან ჭიქაში,
რომ ხვალაც ღეჭი,
ზეგაც ღეჭი,
მაზეგაც ღეჭი!
ტანსაცმელი ნიშნავს გამონაცვალს,
რომელიც თვეში ერთხელ მე და შენ მიგვაქვს,
ნიშნავს სურათებს, რომელთაც ვიღებთ ფუთებით ხელში,
ნიშნავს ამ ტანსაცმელში ნაპონ იცოდეთირიანს,
რომელიც ჩაგვრჩა და არც კი გვახსოვს,
როგორც ხვალ დილით ეს ბავშვები,
რომლებიც ჩემი ჩადენილ სიკეთისთვის ნაწყალობევ ტაშად დავახურდავეთ.
ნატვრა ნიშნავს სამუდამო საშემოდგომოს,
ხოლო სიხარულს მათოვსა არ აქს მნიშვნელობა,
რადგან ეს გაკვეთილი უფროსებმა ამოიღეს და ამ ბავშვებს არასოდეს გაუვლიათ —
არც სახლში და არც სკოლაში!

მინდა მოგიყვეთ ამ ბავშვებზე,
მოგიყვეთ და შეგახსნოთ,
რომ ბავშვების ოცნებები მხოლოდ ბავშვობისას ხდება
და არასდროს არ ხდება სხვა დროს —
როცა გაიზრდება და ფულს იშოვის, მაშინ ველარ გააცოცხლებს ამ ოცნებებს.
მოგიყვეთ და შეგახსნოთ —
ეს ბავშვები ყველა ქალაქში და სოფელში გვხვდება,
უბრალოდ გვხვდება უმნიშვნელოდ,
რადგან მათი მკაცრი და საშინელი მნიშვნელობები
უცხოა ჩვენთვის,
რადგან რთულია მათი მზერის გეომეტრია,
მათი დარდის მათემატიკა.
მოუყვეთ ეს ამბავი დღეს ერთმანეთს,
ხვალ ერთმანეთს,
ზეგ ერთმანეთს,
მოუყევით, რადგან ათასში ერთს მაინც ექნება ეს გაკვეთილი გავლილი,
ექნება
და გაახსენდება.

დასასრული

— ნუ შეწუხდებით, აღარაფერი გამაჩნია! — უპასუხა ელექტრამ და მაკლერმა სავიზიტო ბარათი ისევ საფულეში ჩააბრუნა.

როგორც კი გადაფორმება დასრულდა, ფულის ჩარიცხვის თაობაზე თავისიანებთან გადარევეს. როცა დარწმუნდნენ, რომ ყველაფერი რიგზე იყო, მაკლერს გამოემძელონენ, რომელიც იმ ბინის ნახვას ჩექარობდა, გადმოსახვევთან რომ შენიშნა. გზამდე გაგიყვანოთ, შესთავაზა, მაგრამ იუარეს.

4.

შაკამ ელექტრა მორიას ბელო მდებარე კაფეში შეიძატიფა. თავისუფალ მაგიდას პრიალა ზედაპირზე ბლანტი, წებოვანი სითხე გადაღროდა, ანიტომაც მეზობელ მაგიდაზე გადაინაცვლეს, რომელიც შაკამ მონაბეჭდა ავ გამოაჩინა, ელექტრას სკამის გამოწევა რომ არ დასჭირვებოდა. მერე მენიუ მოითხოვა, თითქოს ბან კეტის გამართვას აპი-

— ალბათ! შენ რასა იქმ? — თემა გადაიტანა ელექტრამ.

— ინგლისში ვცხოვრობ!

— ლონდონში?

— ბორმუთში. ზღვისპირა, მყუდროქალაქია.

— მუშაობ?

— სხვა რა გზა მაქეს, შვილი კოლეჯში სწავლობს და სამსახურს ვერ დავკარგავ. კაცი საფეხურით დაბლა თუ დაეშვა, მერე იგრძნიბს ძველი მდგომარეობის უპირატესობას, მაგრამ ველარაფერს შეცვლის, თუნდაც ყირაზე დადგეს!

— ჩვენც შვილის გულისთვის ვირჯებით, აქ უკვე ყველაფერ გავყიდეთ და სწავლას ვუფინანსებთ. გვინდა, რომ ცხოვრება აინტეს, ეს კა ძვირი სიამოწებაა, მაგრამ როგორლაც ხომ უნდა დავამთავრებინოთ, ჩვენსავით რიმ არ იწვალოს!

— ჰო, მესმის.

— შენი ცოლი მუშაობს?

— მოხუცებულს უვლის.

— შენ?

— კარგია, რომ გნახე! — აღმოხდა შაკამს.

— ჰო, ბავშვობა გამახსენდა, ძვირფასი ხანა!

— გახსოვს, ერთხელ ბალში ვისხედით. ბიჭები ბარემ ხუთი ვიყავით. ლაპარაკში გავერთეთ და შემოგვალამდა. ჩვენები გვეძებას მინდნენ, შინ შემოდითო, ჩვენ კი იქ ყოფნა გვერჩივნა. ხუთივე მონუსული შეგცეროდით, ისეთი ლამაზი იყავი ვარსკვლავების შუქზე, შენ ფონზე რომ უფერულდებოდა...

— ნუ აზვიადებ, შაკა, ბავშვობაში ყველა ლამაზია! — მიუგო ელექტრამ, ეშხს რომ კვლავაც ინარჩუნებდა, თუმცა ლანვებზე ფერ-უმარილით დაფარული ხაზები აჩნდა.

— მაინც ამერიკაში ხარ და ეგებ ჩაგველო ჰოლივუდთან. წამყვანი კინო-პროდიუსერები შეგნიშნავდნენ, მსგავს სილამაზეს ხელიდან ვინ გაუშვებს?

— სადღაა სილამაზე! — გაელიმა ელენეკას, თუმცა ნათქვამი ესიამივნა.

უბარი, თუმცა მკაფიოდ აღარაფერი უთქვამს.

— ხშირად რასაც სილრმეში ვეძებთ, ზედაპირზე ვპოულობთ. მივიწყებული რომ გვგონია, ფსკერიდან ამოხეთქავს ხოლმე. წარსული ნაპირის ფერმკრთალი აჩრდილია. ვინც ვერ გაცურა, გაირიყა, ჯანყის სურვილი კი გაუქრა. ეგბება საქმე სხვაგვარად რომ წასულიყო, სამშობლოც არ დაგვეკარგა! — შაკამ ბოლო სიტყვები ისე ხმამაღლა თქვა, მეზობელი სუფრიდან გადმოხდეს.

— მთვრალივით იქცევი, შაკა! — გააფრთხოება ელექტრამ და გარშემო უხერსულად მიმოხედვა, მაგრამ ის მაინც დაუინებით აღმორთვებამდა სიტყვებს, ოცდათი წლის წინ საქმებს, ახლა რომ ვადა გასვლოდა და სიძველებს პენა დაუკარგა. თუმცა ელექტრა აღარც უსმენდა.

— არ გეწყინოს, კარგი! — თქვა ელენეკამ, როცა გარეთ გამოდიოდნენ, — სადღა ვნახავთ ერთმანეთს!

— არ მწყინა!

მალე ავტობუსი გამოჩნდა და თავისუფალ ადგილებზე მოთავსდნენ. ზურგჩანთები ზემოთ შემოდგეს. უცებ შაკამ მთელი არსებით იგრძნო, აქ რომ აღარაფერი დარჩენიდა. დრო მრავალი წვრილმანისგან შედგებოდა და სანამ ერთმანეთს დაშორდებოდნენ, შეეძლო მისთვის კიდევ ეცქირა. ელენეკაც მისი სამშობლო იყო, რომელსაც გვერდი აუარა და სიცარიელის წინაშე აღმოჩნდა, სხვა პერსპექტივებს რომ სთავაზობდა, გულს რომ არ ეკარებოდა ისეთს.

უცებ ხაშურის მოედანზე ნაცნობ ხეიბრებს მოჰკერა თვალი, რკინიგზის სადგურისენ ასკილითა და სხვადასხვა ხილით დატვირთულ ტომრებს რომ მიათევდნენ. ნაზილ ურიკაზე აეხორხლათ. თბილიში მიჰქონდათ გასაყიდად, რათა ნავაჭრობაში მიჰქონდათ გასაყიდად, სანამ უცებ შეეძლება და სხვადასხვა რკინულობა შეეძნოთ პროვინციის მაღაზიებში ჩასაბარებლად. დიდი ფულის შოგინის შენო არ ჰქონდათ და არც ცდილობდნენ მდიდრულ ცხოვრებასთან შეჩვევას. თავის სარჩენად საკმარისი სარგებელი რჩებოდათ და ჩივილსაც მგზავრობაში ზრდიდნენ, მატარებლის მონოტონურ დგანდგარში. უსაზღვრო სივრცე თუმცა ცივ, მაგრამ მაინც უკიდეგანობას სთავაზობდა. ამ სამყაროში ყველა თავის არჩევანს აკეთებდა, ისინი კი, კეთილდღეობიდან გაძევებული, თუმცა სასერიალებს ერთგული შვილები, თავის მძიმე ჯაჭვების შემთხვევაში და არც ცდილობდნენ მდიდრულ ცხოვრებასთან შეჩვევას. თავის სარჩენად საკმარისი სარგებელი რჩებოდათ და ჩივილსაც მგზავრობაში ზრდიდნენ, მატარებლის მონოტონურ დგანდგარში. უსაზღვრო სივრცე თუმცა ცივ, მაგრამ მაინც უკიდეგანობას სთავაზობდა. ამ სამყაროში ყველა თავის არჩევანს აკეთებდა, ისინი კი, კეთილდღეობიდან გაძევებული, თუმცა სასერიალებს ერთგული შვილები, თავის მძიმე ჯაჭვების შემთხვევაში და არც ცდილობდნენ მდიდრულ ცხოვრებასთან შეჩვევას. თავის სარჩენად საკმარისი სარგებელი რჩებოდათ და ჩივილსაც მგზავრობაში ზრდიდნენ, მატარებლის მონოტონურ დგანდგარში. უსაზღვრო სივრცე თუმცა ცივ, მაგრამ მაინც უკიდეგანობას სთავაზობდა. ამ სამყაროში ყველა თავის არჩევანს აკეთებდა, ისინი კი, კეთილდღეობიდან გაძევებული, თუმცა სასერიალებს ერთგული შვილები, თავის მძიმე ჯაჭვების შემთხვევაში და არც ცდილობდნენ მდიდრულ ცხოვრებასთან შეჩვევას. თავის სარჩენად საკმარისი სარგებელი რჩებოდათ და ჩივილსაც მგზავრობაში ზრდიდნენ, მატარებლის მონოტონურ დგანდგარში. უსაზღვრო სივრცე თუმცა ცივ, მაგრამ მაინც უკიდეგანობას სთავაზობდა. ამ სამყაროში ყველა თავის არჩევანს აკეთებდა, ისინი კი, კეთილდღეობიდან გაძევებული, თუმცა სასერიალებს ერთგული შვილები, თავის მძიმე ჯაჭვების შემთხვევაში და არც ცდილობდნენ მდიდრულ ცხოვრებასთან შეჩვევას. თავის სარჩენად საკმარისი სარგებელი რჩებოდათ და ჩივილსაც მგზავრობაში ზრდიდნენ, მატარებლის მონოტონურ დგანდგარში. უსაზღვრო სივრცე თუმცა ცივ, მაგრამ მაინც უკიდეგანობას სთავაზობდა. ამ სამყაროში ყველა თავის არჩევანს აკეთებდა, ისინი კი, კეთილდღეობიდან გაძევებული, თუმცა სასერიალებს ერთგული შვილები, თავის მძიმე ჯაჭვების შემთხვევაში და არც ცდილობდნენ მდიდრულ ცხოვრებასთან შეჩვევას. თავის სარჩენად საკმარისი სარგებელი რჩებოდათ და ჩივილსაც მგზავრობაში ზრდიდნენ, მატარებლის მონოტონურ დგანდგარში. უსაზღვრო სივრცე თუმცა ცივ, მაგრამ მაინც უკიდეგანობას სთავაზობდა. ამ სამყაროში ყველა თავის არჩევანს აკეთებდა, ისინი კი, კეთილდღეობიდან გაძევებული, თუმცა სასერიალებს ერთგული შვილები, თავის მძიმე ჯაჭვების შემთხვევაში და არც ცდილობდნენ მდიდრულ ცხოვრებასთან შეჩვევას. თავის სარჩენად საკმარისი სარგებელი რჩებოდათ და ჩივილსაც მგზავრობაში ზრდიდნენ, მატარებლის მონოტონურ დგანდგარში. უსაზღვრო სივრცე თუმცა ცივ, მაგრამ მაინც უკიდეგანობას სთავაზობდა. ამ სამყაროში ყველა თავის არჩევანს აკეთებდა, ისინი კი, კეთილდღეობიდან გაძევებული, თუმცა სასერიალებს ერთგული შვილები, თავის მძიმე ჯაჭვების შემთხვევაში და არც ცდილობდნენ მდიდრულ ცხოვრებასთან შეჩვევას. თავის სარჩენად საკმარისი სარგებელი რჩებოდათ და ჩივილსაც მგზავრობაში ზრდიდნენ, მატარებლის მონოტონურ დგანდგარში. უსაზღვრო სივრცე თუმცა ცივ, მაგრამ მაინც უკიდეგანობას სთავაზობდა. ამ სამყაროში ყველა თავის არჩევანს აკეთებდა, ისინი კი, კეთილდღეობიდან გაძევებული, თუმცა სასერიალებს ერთგული შვილები, თავის მძიმე ჯაჭვების შემთხვევაში და არც ცდილობდნენ მდიდრულ ცხოვრებასთან შეჩვევას. თავის სარჩენად საკმარისი სარგებელი რჩებოდათ და ჩივილსაც მგზავრობაში ზრდიდნენ, მატარებლის მონოტონურ დგანდგარში. უსაზღვრო სივრცე თუმცა ცივ, მაგრამ მაინც უკიდეგანობას სთავაზობდა. ამ სამყაროში ყველა თავის არჩევანს აკეთებდა, ისინი კი, კეთილდღეობიდან გაძევებული, თუმცა სასერიალებს ერთგული შვილები, თავის მძიმე ჯაჭვების შე

Օ՛՛ Օ՛ ՅՈՒՆԱՅՈ, ՀՐԱՎԱ ԵԽԵ ՑՐԱԳԵՋԻ ԾԱԲԻԵ-ԾԱՑԵԵՏԵ. ՄԵՍԱՄԵ ԵՎ ՄԵՐՈԹԵ ԾԼԵՍ ՅՆՆԱԵ ՄԻՍՈ ԳԱՏԱՉՈՒԴԱՅՐԵՋՈՒԼՈ ԻԵՐՈ. ԳԱՄԵՐԵՆՈՍԱՍ ՍԱՅՐԱՋՅՈՒՇ ԳԱՄՈՆՍՅՈՒՆ ՏՎԱՂՖԻ ՄՈ-
ՄԵՅՎԴԱ ԳԱԾԱԾԿԱՅՐԵՇՈ ՄԵՐԿԵՆ ԾԱ ՆԱԺԱԼԱԾԵՎ-ԳԱՅԱԾՈ-
ՄԵՐԵՇՈ ՆԱԾՈՒՄԱՐՈ. ՏՈՒԵՐԵ ՏՈՒԵՋԻ ՆԱՀԱԿԵՈՒ ԾԱ-
ՖՔՐԵՍ. ՑՐԵՆ ՐԱԾ ՄՈՒՅՐԱ, ԵՎ ՐԱ ԱՐՈՍ? ՄԵՐԾՈՒՆԱ.

ვიდექი შეურაცხყოფილი, დამცირებული. ამ ხესავით გათელილ-გადავლილი. გგონიათ, ვიტირე ან ვიყვირე? ეგ რომ შემძლებოდა, უარეს ცოდვას აღარ ავიკიდებდი. სულს არ წავინწყედდი... უბირი ვარ. მაზიკონას სიკედილმა ცრემლი ვერ დამაგორებინა და ამ ხის ამბავი როგორ ამ-ატირებდა?! რანაირად შემიძრავდა ბრონტოზავრივით მოზოზინე სულს? ბრონტოზავრი...

ასე მომაძახა პანაშვიდზე გულმევდარმა დედაჩემბა — „ადამიანი გქვია შენა?! სქელვანანი ბრონტოზავრი ხარ. ქალი ახლა ჩემსავით იბრავლებდილ.“

„მე თუ ბრონტოზავრად გამაჩინენ, თქვენ რანაირი ადამიანები გამოიძიხართ-მეთქი...“ მაგრამ არაფერი კუთხარი. ამოვილხრი და თავი წავიტინდრა.

კულტივის. პიროვნელობის და თავისი იანვენიდობის.
მაგას ვერ შევხედავდი.
„ის“ არ იყო „ის“... აზლაც ამოვიოხრე, მაგრამ თავი არ
დამიხრია.
კენწეოზე შემორჩენილ ტოტებსა და ჭერამის იქრო-
გორგოლა ნაყოფებს ვუცემერდი. ზოგს გემრიელობის ნი-
შნარ სისტომისთვის თავი კუთავთა...

კობა ცხაკარა

ବୁଦ୍ଧିମତ୍ତାକୁ

იქვე კი მომტვრული ტოტები ეყარა მიმჭვანარ-მიკუჭულა ფოთლებითა და დასრესილი ჭერმებით. მტვერში ამოგანგლულთ კიდევ შერჩენდათ მზის სადარი ნათება, მაგრამ „ეს“ არ იყო „ის“... გაეცავებული ბრონტოზავრი შეუძინავი კიდევექი...

ეს ჭერამი პირველად ამ გაზაფხულზე შევამჩნიო. სი-
ფრიფანა, ლერნამივით წვრილი და მოხდენილი. თებერვ-
ლის ქარში საოცრად დახვენილად ანარჩარებდა ტოტებს;
თითქოს კარმენის სიუიტას ცეკვავსო. კარმენი. ასევე მო-
მხიბვლელად იყვავილა, ფაქიზად დაიფორთლა, მომაჯა-
დოებლად დაიხუნდლა. ბოშა ქალივით ჰყვარებია ოქრო-
სნათება სამკაულები. აკი მზისფერი ჩარიზით შეიმოსა
კიდეც. ძალიას პოტულარული გახდა. მარტო აღარც კი
მინახაეს. სულ ვიღაც ეურკურებოდა; ეხებოდა; ეალერს-
ებოდა; ეყრდნობოდა კიდეც;

ყოველი გამვლელი წყვეტდა მის ნაყოფს და გემოგა-
მტკბარი მიუყვებოდა თავის გზას. ხე გულუხვი იყო და
მაღლიანადაკ ქსხა...

იქვე ახლოს, ლამას მის ჩრდილში, სახელდახელო დახლი დაიდგა. რას არ ყიდდნენ. იაფი და გემრიელი იყო ყველათან.

ჰოდა, ცოტა ხანში ჭერამიც დაახვავეს. დაახვავეს, მაგრამ არ იყიდებოდა. ბრაზონბდნენ ამაზე. ხალხი კი იცი-
ნილი ჰქონდა უმარტივეს ასობის.

ხოდა. ჰოდა, დაძხავე უცებ იპოვეს...
ხეს, აბა, რა უნდა ექნა?! რაა?.. ბრონტოზავრივით უხმ-
ოდ მივღლოდი ჯერ კიდევ ცარიელ დახლებთან და დავწ-

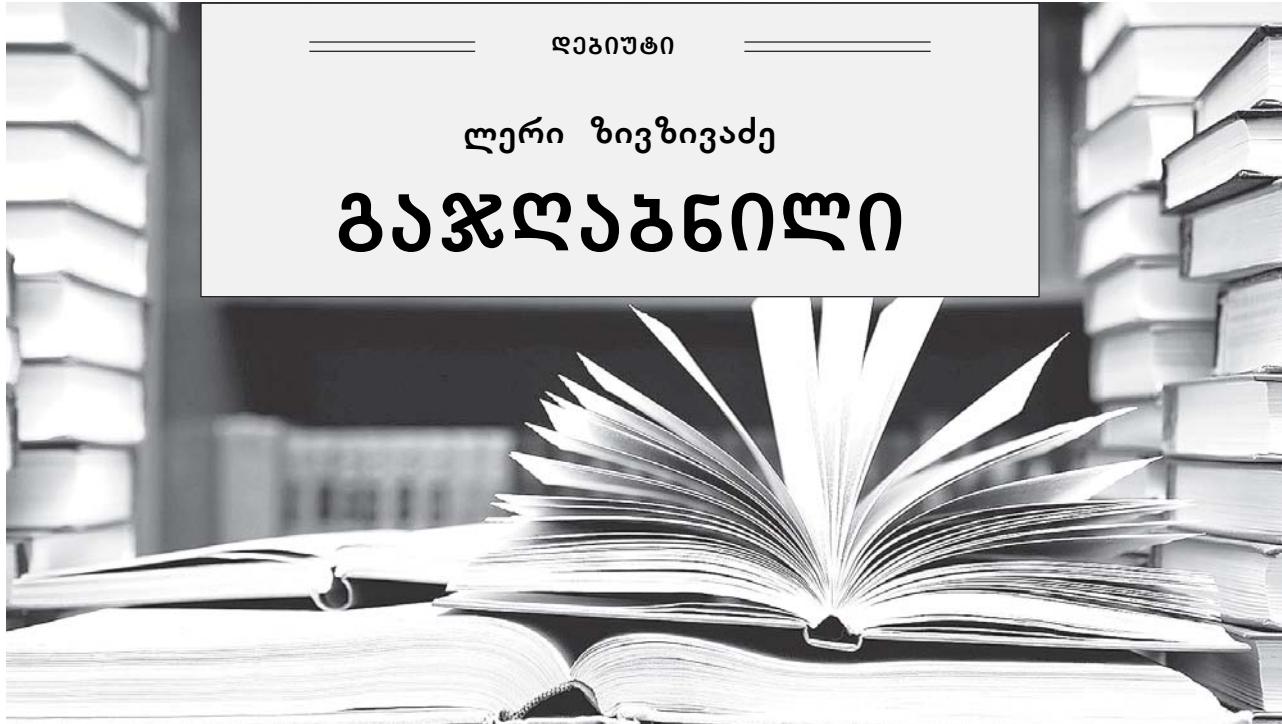
ଯେଉଁଟି?
ତୁମ, ଫାର୍ମ୍ୟୁଲେ?
ସୁମିଥି... ରା ଗଗନିାତ, ଆରାଫ୍ରେରି ମନ୍ଦିରା?
ବାବ, ରମ୍ବ ଅଛିଲା?

შურისმაძიებელს რომ გაუხარდება, სწორედ „ის“ აღსრულდა; ჰომ... მაგრამ, „ეს“ მაინც არ იყო „ის“... აღარ ვარ ბრონტოზავრივით, მაგრამ „ეს“ რაც ვარ, მაინც არ არის „ის“.

სინდისის ქენჯანა ვირთხასავით მღრღნის და მღრღნის... მღრღნის და მღრღნის...
არადა, მე რა შუაში ვარ?

ଓଡ଼ିଆ ଲେଖକ

ଶ୍ରୀ ପାତ୍ରମନ୍ଦିର

348 ბ პირველ ნაბიჯს, მერე — მეორეს, მერე — მეს-
ამეს, მერე — მეოთხეს, მეხუთეს და ასე მგონია, წინასწარ
მოქსოვილ ქსელზე მივაბობდებ ფეხებს. ასე ვიწვალებ
იქამდე, სანამ ქსელი არ დამთავრდება და ჩემი ფეხით არ
მივადგები დალვარქტკინილ ობიბას.

ვდგავარ ვაგონის კართან. მატარებელი მიქრის გვი-
რაბში და სადენები გველებივით დაჟვებიან ორივე მხრი-
დან. ჩემი ჩათვლით გაშეშებულია ყველა. სანამ ჩვენი ცხ-
ოვრების გვერდები რუდუნებით იწერება, დავსისინებთ
სადგურ-სადგურ და წიგნებს ვკითხულობთ მხოლოდ დრ-
ოის გასაყვანად.

ისე, რატომ ამბობენ, რომ ბედი ინერება? რატომ არ შეიძლება, იგი წარმოითქვას ან დაიხატოს ანდაც ეკრანზე გავიდეს? რატომ მაინც და მაინც სიტყვა? რა აცხს ასე-თი კალმის ამ პირობით მონახაზს საიმისო, რომ ბედი გა-მოსახოს? ვდგავარ ვაგონის კართან და ლამის ეხედავ, როგორ მიფარავენ ასოთა ჩემთვის გაუგებარი კომპინა-ციები ჭანს, როგორ მბოჭავენ და მერე როგორ მატარებენ თავიანთ ნებაზე. სხვა ადამიანებს ვუყურებ და მათ გარშემოცვამჩნევ მსგავს გაუგებრობებს; ზოგიერთი ჩემ-სასაც კი ჰყავს. გამოდის, ეს ჩემი ბადრაგი სიტყვები მხ-ოლოდ ჩემიც არ ყოფილა. გამოდის, ადამიანთა ხვედრი მუდმივად მეორდება, თითქოს მას ვიღაც თავისი საქმით დალლილი მოხუცი წერდეს.

ვდგავარ ვაგონის კართან და ვფიქრობ: „მაშ ეს ტანჯვა ყოფილა“, თუმცა ეს მხოლოდ ფიქრია, ჩემი გული კი ამ ტანჯვას არ იკარებს. და მაშინ რა აზრი აქვს? არაფერი! თუ არ გრძნობ, მით უმეტეს არაფერი, თუმცა ამის გაცნობიერება კიდევ უფრო მტანჯველია.

მეხსიერებამ ის უკვე დიდი ხანია მოიშორა. ამ ქალის ბედი ერთ დღეში დაწერილი ცუდი მოთხოვდა იყო, რომელთან მიბრუნებაც კი დროის ფუჭ სარჯვად მოეჩენათ და ამიტომ ამ ქალსაც და მის მოთხოვდასაც მეტრიანი მტვერი ედებოდათ სადღაც. თუმცა ის პირჯვარს მაინც ინერდა, ინერდა დიდი რნმენით და მონძომებით, შეიძლება ითქვას, ვირის სიჯიუტითაც კი. ამის გაფიქრებაზე გარეთ გავიხედე კვლავ მრბოლელი გველების კენ და გარდაუვალი კითხვა გამიჩნდა: რა განგვასხვავებდა მე და მას? მგონი, არც არაფერი. ჩემთვის დაწერილი სიტყვები აგრე მეც გარს მაკვრია და რომელი სულელი იფიქრებს და მოინდომებს ამ უზარმაზარ ნარატივში ნამდვილად თავისი სიტყვების ჩანერას და მერე დარწმუნებული იქნება, რომეს მხოლოდ მისია და არა ვიღლაც სხვა უზრნაესის?

და უცებ ავცეტტლი. დამწყები მნერალი ვარ, ერთი მა-იმუნობა მომეტხვება კიდევ. ავცეტტდი და ვიფიქრე, „იქ-ნებ ეს მითია, შექმნილი იმისთვის, რომ ნაკლებმა ნაიღოს ხელი კალმისკენ.“ ასე რომ, კარგად დავფიქრდეთ: მე სხ-ლში მივდივარ და ბოლო გაჩერებაზე უნდა ჩავიდე. ჩემი იქ მისვლა რომელიღაც კონკრეტულ ნუთსაა დაგეგმილი. ალბათ, ისიც განერილი იყო, რომ ამ ხალხთან ერთად უნ-და ვყოფილიყვავი ახლა ამ ვაგონში და არა — სადმე სხვა-გან. იქნებ, მხოლოდ იქნებ, სინამდვილეში სწორედ ასეთი უბრალო რაღაცებით იქსოვება ჩვენი ხვედრი! და კიდევ უფრო მაგარი კითხვა: რა იქნება, თუ ცოტას ვიმარშუნე-ბთ?

როგორც კი მატარებელი ღრმალელის სადგურზე გაჩერდა, ვაგონიდან ჩამოვედი და საპირისპირო მიმართ ულებით გავყევი ვაგონს. თან ჩემს საქციელზე მეღილებოდა. წელში გამართული და აწონილი კომიუნად გამოვიყურებოდი; ალბათ გამომეტყველებაც ცამდე სულელური მქონდა. ამ ჩემმა თამაშმა გუნდება გამომიკეთა; შემდეგ სადგურზე ჩამოსვლას და კვლავ უკან დაბრუნებას ვაპარებდა. და უცებ უჩვეულო სიმჩატე ვიგრძენა. ეს საშიში სიმჩატე იყო. მგონი, მართლა დავიჯერე, რომ ჩემთვის ვიღლაცის მიერ დაწერილი ერთი ასო-ბერა გავკლაპნე და ახლა ჰერში ვიყავი გამოყიდებული ჩემს ნებაზე. აქეთიქით ვიყურებოდი და როგორც კი ვაგონი გვირაბიდან გამოვიდა, გასაოცარი სურათი ვიხილე, არავინ მიჯერებს, საერთოდ არავინ. არავის სჯერა, რომ ეს მართლა მოხდა, მაგრამ მერწმუნეთ, გუშინდელივით მახსოვს, სავარძლების ორ რიგს შორის მდგარი ქალი როგორ შეტრიალდა ალმოსავლეთისკენ და როგორ გადაიწერა პირჯვარი. შემა ვაგონის კარზე მიმყინა და მას შემდეგ გადავწყვიტე, რომ ზოგი სიჭკვა ხილობრივია.

სოფიო ნულაია

ახერიკული ოცნება

რაღაცნაირად სულ სხვანაირად მწველი ყოფილა უდაბნოს ქვიშა —
ფეხსაცემულშიც კი შემოაღწია მისმა სიცხელემ;
შემაშინა ფეხებზევეშ მინის ვერშეგრძნებამ —
უჩვეულო სიმჩატემ და სირბილემ ქვიშის.
ისე მომინდა მუჭჭიმი მომწყვდევა,
მზის წვენის კარგად გამოწურვა — ორივე თვალში ჩაწვეთება.
იქნებ, ყინული — ჩრდილოეთმა რომ მისახსოვრა ლრმა ბავშვობაში,
როგორდაც გალლევს,
თვალის ფსკერში დაგროვილი ნამსხვრევები კი
ქუთუობმა გამოგავოს და უდაბოს უსახსოვროს, როგორც ძლვენი —
უსარებლო, მაგრამ მაინც ასე საჭირო — ვფიქრობდი ჩემთვის.
მე არ ვიცი, ვერც ვისწავლი უდაბნოს ანბანს,
არ ვიცი როგორ ავუხსნა, რომ ჩემი სამშობლო ზღვაა
და შეოთი ქარიშხალში,
უძილობა მდუმარებაში,
ლურჯია...
რომ უდაბნოშიც ვეძებ სილურჯეს — ვერსად ვპოულობ...
მაშინებელი მისი ოქროსფერი —
სევდაში გაზრდის ხმაური და ბზინვარება,
თვალისმონტრელი ელვარება და ბრწყინვალება მეხამუშება.
აქ ყველაფერს ოქროს რიცე ჩამოჰყარებია,
კაქტუსებად გადაცმულა ყველა სურვილი,
ყველა ეკალს კბილი ხალხისენ დაუკრიფავს და მაინც კრეფენ,
გემრიელად იღეჭებიან...
წინ გრძელი გზაა...
ხელით ქვიშას ვცრი,
მინდა ისევე მოვეფერო, როგორც ტალლის ქაფს ჩემს ბავშვობაში —
ზღვის ჭიბიდან ამოხეთქილს...
ლუდის ქაფს ჰგავს ზღვის ტალლები — მითხრა კაცმა,
როცა პირველად გამომწუნნა სხეულიდან მარტობის მწარე სიბლანტე.
მე ვუზთარი, რომ ჩემს სამშობლოს ჰგავს ზღვის ტალლები...
ვერ გაიგო...
შიშველ სხეულზე ქვიშის მტერი შემომაფარა,
არ შეგცივდესო,
სხეულს უნდა გაუფრთხილდეო,
მომავლისთვის შეინახო,
დაგჭირდებაო,
შენ თუ არ გინდა, ჩემთვის მაინც შეინახეო,
ზოგჯერ მანც მომინდებაო...
ახლა ზღვის ნაცვლად უდაბნო თვლემს ჩემს შიშველ მკერდზე —
კვერცხის გულივით მოელვარე;
სხეულზე ზანტად მეგლისება მშრალი სიხისტე და სიმხურვალე.
ჩემი სულიც უდაბნოდ იქცა — კაქტუსებშია გახლართული.
წინ ქამაქია,
დიდი ქალაქი,
უფრო სწორად, მეგაპოლისი,
რომელიც უნდა ავითხისოთ, შემოვიჩიოთ.
ლოკონებად გადაცმულები
უდაბნოს ხვატში ზურგით მივათრევთ წარსულის ამბებს... ერთმანეთსაც;
უცნაურია ეს ქალაქი —
მის შუაგულში უგულისყუროდ ჩაყრილი მკვლელი ხმაური კი ისევე ბრუნავს,
როგორც ქვიშა ქარიშხალში,
როგორც წარსული მომავალში.
ხმაური წვერთავს უურებიდან, თვალებიდან, თითებიდან, წამნამებიდან...
ველარ ვასწრებ, მომენატროს ჩემი ქალაქის მდუმარება
და კვლავ ვდუმდები — ახლა უკვე სამუდამოდ...
ვივრწყებ წარსულს;
ლაურებში მიგუბდება ყველა სათქმელი.
ბგერების ნაცვლად ხახიდან ნასროლ წყლის ბუშტებით იფარება წითელი სიგრცე...
ზღვას ვერ აჩუქეს ჩემი სხეული —
ვერ გაიმტეტეს დრო, რომელიც დასჭირდებოდა სანაპირომდე მის მითრევას.
აკვარიუმში გამომკეტეს — უჟანგბადობა მანვება გულზე,
თავით ვასკდები აკვარიუმის მინის სქელ კედლებს.
წყლის ბუშტუებსაც ხმაური ნთქავს —
არაფერს ტოვებს ხელშეუხებელს და შეულახავს.
— იქნებ, გაჩუმდეთ! — ვყვირი უხმოდ.
კაცი, რომელიც გვერდით მინეცს,
მხოლოდ შეხებით, თმაზე ხელის გადასმით პასუხობს ყოველ შფოთვას, შეკრთომას,
ამოკივლებას ჩემი სიჩუმის...
ჯერ ვერ ხდება, რომ ჩვენ უკვე მოკვდით.

უცხო ქალაქი

არ გიყვარს, როცა ჩვენზე ვწერ და ყველას ვუყვები ჩვენს შავ-თეთრ ამბებს —
ჩვეულებრივს, ბანალურს და ასე უგემურს,

მე კი არ ვიცი, შენ გარეშე იდესმე რამის დაწერას თუ მოვახერხებდი,
უშენო ამბებს თუ დავწერდი,
უშენო ფიქრებს თუ გავამხელდი —
ძალიან მარტივს,
უფრო სწორად, ზედმეტად მარტივს, უშისოს, უფერულს...
ხშირად ვიხსენებ უშენო დღეებს — ჩემს სხეულში ღრმად ჩაგუბებულს;
ერთფეროვანს?.. არა, უფრო მრავალფეროვანს, მაგრამ სასტიკს,
მკვლელს და სიკედლზე ბევრად მტკიცნებულს.
ახლაც მახსოვროს უცხო სურნელი იმ ქალაქის,
ერთმანეთს რომ წლების მერე პირველად შევხდით:
წვიმდა, მე კი ქოლგის თან წალება არც მიფიქრია,
მივლასლასებდი

კისერზე ყველა უშენო დღე მეკიდა და სიარულში ხელს მიშლიდა,
ზუსტად ისე ვერ მივდიოდი, როგორც სიმარში, ან ფიქრებში —
როცა გარბისარ, თონ ადგილს ტკეპნი, ნინ ვერ მიდისარ,
ფეხები გწყდება და ძილიდან სიტხიზოსაცენ მიგაქანებს რაღაც მძიმე,
ძალიან მძიმე, იმდენად მძიმე, აწევას რომ ვეღარ ახერხებ,
ადგილოდნაც კი ვეღარ ძრავ, მაინც ჯიუტად მიაგორებ...

ხელით ვცდილობდი ჩვენ შორის ფარდად ჩამოშლილი
წვიმისა და ნისლის განმენდას — ვეღარ გხედავდი
სათვალის მინა, თითქოს, ცდილობდა,
არ გაცურუათ ძველ ტკოვილებს ჩემიდან შენკენ.

როცა შევხვდით უცხო ქალაქი,
უერთმანეთოდ ჩავლილმა ყველა ამბავმა ფასი დაკარგა იქვე —
თითქოს, იყო და თან აღარც იყო,
უცხო ქალაქის უცხო ბილვზე ერთმანეთისკნ ზურგით ვიდექით
და ერთმანეთს მანაც ვხედავდით —

თითქოს, აყვავდნენ სხეულები

და ყველა მხრიდან სარკის თვალები გამოგვეზარდა;
სადღაც კი ახლოს, ძალიან ახლოს ძალები ყეფდნენ,
საშინალდ წვიმდა და, თითქოს, მარტო ეს წვიმა იყო მიზეზი ჩვენი ერთად არყოფნის
და გადაწყვიტება, სადღაც გამერებრი;

გავაქრე კიდეც და ნელ-ნელა მოგიახლოვდი.

თმებით ვაშრობდი ჩვენ შორის ჩამდგარ ნისლსა და ბურუს,

ნაჭუჭებივით შემოვაფცევები ფიქრებს ნარსული,

ჩვენს უკან ინვა უცხო ქალაქი უცხო ქუჩებით,

ამდენ უცნობში და მარტოსულში, მარტო ჩვენ ორნი ვგავდით ნაცნობებს —

ვიყავით კიდეც ერთმანეთისოვის ბევრად ნაცნობი,

ბევრად ძვირფასი და ახლობელი, ვიდრე ოდესმე

სულ არ ყოფილია ეს სიყვრული პათეტიკური,

არც გულუბრყვილი და მიმნდობი,

მიჯაჭვულობის ტკივილებით, ბავშვის სურნელით გაჯერებული,

მან მიწა ძალა, ნაპირისკენ გამომიცურა

ახლა კი ვდგავარ და შორიდან ვუყურებ იმ ზღვას,

ხელ-ფეხშეერულმა რომ გადაცცურე — ჩვენ შორის ჩამდგარს,

და ხშირად ვფიქრობ: — როგორ შევძელი?

— მე არ ვიცი, როგორ შევძელი...

თრთი საფლავი რჩისთვის

მინის ბელტებით მოქსოვილი პლედი მომახურე —
ლოლუბად ქცეულ ფერდებთან შემოკეცვა არ დაგავიწყდეს.

ხომ გახსოვს, წყლად ქცევის რომ მეშინა...?

ხოდა, ვდნები — მალე საერთოდ აღარ ვიქნები...

ყინული დუღს — შხეფებს ისვრის;

გთხოვ, თვალები დახუჭებ —

ნასხლეტებმა გუგები არ გადაგიჭრას,

ცივმა სიმყიფები არ დაგაბრმავოს,

სიცივის ნისლმა თვალი არ აგიხვიოს —

მეშინია, რომ ვერ დამინახავ...

თოვლისგან მოქსოვილი პლედი მომახურე,

გადაჭირხლულ თავზე ჭაღარები გადამიგავე,

არ მიზა, დავდნე — თუ დავდნები, ვერ მეყვარები...

იქნებ, მინისგან მოქსოვილი პლედი მოვიხუროთ —

ორი არ გვაქს? — ერთმი გვავეხიოთ.

საფლავი დიდი ხნის წინ გაგვითხარეს;

არ მიზა, ძველები შენამდე ვერ მწვდებოდეს,

არ მიზად, ცალ-ცალებ ვეგდებოდეთ.

ჩვენ ხომ დიდ ხანია, ყინულის კონტინენტებად გადავიქეცით,

დიდი ხანია, ლღვიბა დავინებოთ,

დიდი ხანია, გრძნობები დადნა,

ცერისტოლებილა დავრჩით და ის, რაც დავრჩით,

უფრო სწორად კი ის, რაც გადავრჩით,

ერთდროულად უნდა გაქრეს — ნელა, თანდათან.

ჩვენს საფლავს — ორ მეყდრისთვის განკუთვნილს —

მიუხერია...

ადამიანმა დაკარგა ფერი,
შეიცნო სივრცე სუნთქვის სიხშირით...
ადამიანმა მოკლა აბელი
და მერე სულიც მოკლა შიმშილით...

ადამიანმა დაკარგა გრძნობა,
ერთურთის განსჯა, ალერსი, ცნობა...

ეს ყვავილებიც ბოლოჯერ ჰყვავის,
ეს წვიმაც ბოლო ცრემლის ღვარია.
ადამიანმა დაკარგა თავი,
მიძარბაცებს და მიუხარია...

* * *
სივრცეს კიბესავით
მიადგა თვალი,
იქ იყო ღმერთი,
აქ იყო ქალი...

ნირვაზე

ქუჩას თმებივით ელვრება წვიმა,
ელვა იშიშვლა ცამ მრისხანებით.
დიდი ხანია დაიწყო წირვა,
დიდი ხანია სდუმან ზარები...

და ცრემლმა თითქოს იპოვა ხაზი,
რომელსაც წვიმა გულდაგულ შლიდა...
ღვთისმშობლის ხატი და ჯვარი ვაზის
იყო გულივით თბილი და წმინდა,
სანთელი გრძნობდა ზეცამდე მანძილს,
შენს გულისთქმასაც... გარეთ კი წვიმდა!

გამაცეო დილამ

გამანდო დილამ დანაქადები,
ბულბული გალობს. მზე იგვიანებს.
სული გევსება, განა ქალდები,
ეჩვევი დროს და ადამიანებს.

გამშვიდებს ღრუბლის გადათეთრება,
დაგავინყდება ძველი როლები.
შენ გაიღვიდე (განა თენდება)
თეთრი ქარების გამოქროლებით...

თითქოს ხელიდნ გისხლტება სივრცე
და გყოფნის ცვარის აპი სრულებათ,
ახლა თვალებიც გულივით გიცემს,
თვალები — სიზმრით დანისლულები,
როგორ მწარია შენს ფერებს მივწვდე
სუყველა სურვილს აგისრულებდი...

გალაკტორენს

იდექით მარტო აქ შენ და ღამე
და ლოცვასავით ჩუმი და თბილი
რქებზე სანთლები ეწვიდათ ხარებს
და ცახცახებდა ვეება ჩრდილი...

გაშალე ქარში დიდი წუხილი —
შემოცვეთილი სიზმრის ლაბადა...
შენ გადარჩენილ მზეს გაულიმე,
რომელმაც შენი ლექსი დაბადა!

კიდეც მომკალი, კიდეც დამინდე,
რაღაცნაირი ძალაც შემმატე.
მითხარ, ტიტანო, საით გაფრინდი,
რატომ გაფრინდი ჩუმს გაჩერდით...

* * *

აიარეთ ჩემს ეზოსთან,
თვალზე სხივი გაისწორეთ...
თქვენ, ცოდვილმა უცოდველმა,
ადექით და ქვა ისროლეთ!

* * *

ისევ ყვავილებს ვეთამაშები,
ისევე ვფიქრობ, ისევ მხნედა ვარ...
მეყითხებიან: როგორ? რას შევრბი? —
გავრბივარ უკან მოუხედავად...

* * *

გარდაიცვალა კაცი და გაქრა,
დარჩა სურათი წიგნის ყდასავით.
გარდაიცვალა ის კაცი, მაგრამ
დარჩა სიცოცხლის მღვრიე ნაზავი.

ხან ბუხრის ალმურს აცილებს ცაში.
ხან ჩაიბუდებს ჭიშკრის ჭრიალში.
ხან ანგელოზის ნაკალეეს ნაშლის,
მზე რომ ჩანუროს ცისკრის წერიალში...

* * *

ნავიდა კაცი, ჩაეკრა მიწას,
იცხოვრა, ენთო, ბევრი იწვალა
და სული მაინც იმ კერას იცავს,
ვისთვისაც მართლა გარდაიცვალა...

* * *

ჩიტებს საკენქს უყრიდა,
აივანზე შემორჩია,
მეთერთმეტე სართულის აივანზე,
რომელიც, რატომდაც,
ოთახის ყვავილებით ჰქონდა საგსე.
ჩამოჯდებოდა და
მდუმარედ ელაპარაკებოდა.
ისე შეეჩივნენ ჩიტუნგი,
ისნიც თავიანთ ენაზე ელაპარაკებოდნენ
და უმწერ ფრინველების
მეგობარი იყო გოგონა,
რომელსაც დიდი ხანია
ღამე არ ეძინა,
დღე კი ჩიტებს აპურებდა
და მუსიკას უსმენდა...
გოგონა და ჩიტები დიდი ხანია
ერთ ენაზე ლაპარაკობენ...

* * *

ჩემმა შვილიშვილმა
ბაღში თავის ჯგუფელ გოგონას
ხელზე უკბინა,
სათამაშო მანქანა რომ არ დაუთმო.
ლამის ჭერი ჩამოიღო
ტირილით გოგონამ...
იქნებ, მომავალში ნამდვილ მანქანაში
ჩაჯდომაც შესთავაზოს
ბაღისდროინდელი წყენის
შერიგების ნიშნად,
მაგრამ ცივი უარი მიიღოს.
მაშინ კი, ალბათ, ტუჩებზე იკბენს
ჩემი შვილიშვილი.

მზე ყვავილების იწვა თვალებში

მზემოდიოდა მარტი ფართხალით
და წვიმის ულევ სიმწუხარეში
აღარაფერი იყო ახალი...

მიასვენებდნენ მილეულ ზამთარს
ყოჩივარდები სვენებ-სვენებით...
მზე, წვიმა, მარტი და... გაუსამდა
და გაიღვია მიწამ ფერებით...
თითქოს შეჯიბრი იყო მუზათა,
სამყარო ფერქდა მშვენიერებით...

მოვალ თოვლად

მე მოვალ თოვლად და ქალაქს წავშლი
აუმდვერებელი ფიფქის წვიმებით...
და მზედამშრალი სივრცის ნაკრძალში
ნისლების ფრთხებით ჩავიძირებით...

აქ ზღაპარა, არ არის ქარი,
აქ მზე ყვავილობს ისევ, ხელახლა...
თოვლით წაშლილი ჩემი ჭიშკარი,
რომ სხვანაირი თრთოლვით მენახა...

ნაშლილა ჩემი სახლიც, ბილიკიც,
დაუნდობელი სითეთრის ელდით.
მე მოვალ თოვლად, ანდა პირიქით,
შემოვა თოვლი ჩუმ ალავერდით...

ველარ ვცნობ უკვე, რაც წამიშლია
და ჩაძირული სული მიყვავის.
ეს მოსვლა თქვენთვის, ალბათ, შიშია,
მე უთქვენოდაც თოვლი ვიყავი...

უკვე აღარ მეშინოდა

დამე იყო გრძელზე გრძელი,
წყნარზე წყნარი, ბნელზე ბნელი...
და დროდადრო ელვის ცელით
ცას სერავდა ბელზებელი...

ვით ემსგავსე ასე წვიმებს,
რატომ ფეთქდა გული ასე.
შენი თრთოლვა მაზეპირე
და დამკარგე დუნიაზე...

უკვე აღარ მეშინოდა
შენი წყევლა-ანათემის.
ჩემს სუნთქვაში ეხვეოდი,
ჩემს მკლავებში ანათებდი...

სუსტი იყავ, როგორც ღამე
ანთებული დილის მადლით.
ცრემლის ცეცხლით დამიამე
გრძელი ღამის ხვაშიად.

სხვა სისავსით მაპრუებდი,
ვით მწიფობას ვაზი არეს.
არაფერი მსურდა მეტი
მზის სხივებმა გვაზიარეს...

მე გთმობდი

მე გთმობდი, როცა ეს შენ არ გსურდა,
როდესაც გსურდა — ვერ გაგიმეტე...
იტიროს მარტმა, რამდენიც უნდა,
თუნდ დაემუქროს წარლვით იმ ედემს...

ის მაინც ფერად სიყალბით ჰყვავის,
მარადიულ მზის ბრნენვალებით
და მარტმა თუნდაც მოიკლას თავი,
თუ აპრილამდე მივა წვალებით...

მაინც ტბილია სიცრუის ეტლი,
გამოგონილი, ანდა ნამდევილი...
ახლა რომ გნახო, ვერაფერს გეტყვი,
თუმც არც სიჩუმე არის ადვილი.

თვრეპოდა დილა

გზის პირას ენთო ასკილი ეკლით,
თგრებოდა დილა ცეკრის ბადაგით...
შენა ხარ ჩემი სუნთქვა და ნეკნი,
ჩემი ფერებიც და ნიადაგიც.

მე ვბრუედებოდი ჯადოსნურ წვენით
და გასაცარ ნაყოფს ვისხამდი.
დროს მიჰყევებოდა ზღვა ტალღის ცემით
და იმდვრეოდა ცაზე სისხამი...

დაღლილს მიწისფერ ღრუბლებს რწევით —
ნომბრის ქარებს სუნთქვა უჭირდათ
და ამოქონდა გულიდან ცრემლი,
როგორც ბავშვობის ლექსი უჯრიდან...

ოთხი რობაი

*
ვაზის ცრემლები შევადარე ცრემლებს ბაგშისას,
ოდეს ყვავილი, დაღალული, კვირტებს გაშლიდა.
როცა მეგონა, გადავსერე უდაბნო ვრცელი,
ჩასაფრებულთა ჩამომაგდეს თეთრი რამდან.

*
მაღალია ჩემი ჭერი, მაინც მინდა ჭერის ახდა.
შენი ჯერი იყო მაშინ, დადგა ჩემი ჯერი ახდა.
რატომ დუმხარ, მოწყალე,
კვლავ ამანთე, ამაცეცხლე,
ის ქარები ააცეკვე შენს მინავლულ კერიასთან...

*
შევეჩივე მეგა ფიქრებს, შევეჩივე მეგა დარდებს,
შენ რომ ასე აგაღლევა, ის სტრიქონი მე გაკადრე,
აიშალე, როგორც ქარი შემოდგომის ქუჩებს აშლის,
შენი სიამაყისაგან შერისხული შერქევა ადრე...

ჩალის ფასი იყო ის დრო

შეს ლოდინს რომ დავახარჯე,
ვის ეზო-კარს დასტრიალებ,
ფიქრს ნარსულთან დავას აჩვევ.
მაინც რა მზე იყო ცაში, რა ღრუბელი ენვა ფერსთით,
ან ახლა რა გემართება, თვალებს მალავ, დალალს აჩენ.

დროის რობაი

უშმური ჟამით თუმც ცხოვრება გადაქანცულა,
მიყვარს ასეთიც, ბოროტებამ ვერ შემაძელა...
დავსცერი ფოტოს...

ფანტომიგით მიმზერს აწყობან, —
ის დრო, რომელიც ამ ყველაფერს აქცევს წარსულად...

ადესისა და ალადასტურის რობაი

ვერ მოისცენა დედაჩემბა და თბილისის სახლში
დაბრუნებულს გასხლული ვაზიც დამახვედრა...

გიშრის თვლებივით ერთმანეთზე მიჯრით ასხმული,

ღუს მტერანი ადესის და ალადასტურის...

ამ მაღლიანმა ვაზმა, წელს რომ უხვად მოისხა, —

ალბათ იმიტომ, დედის ხელით არის გასხლული...

თარსულისა და მომავლის რობაი

ელოდები შემოდგომის დღეებს, ფერად წვიმიანებს;
წვიმებს — ტკბილად აუდერებულთ,

თბილებს, მრავალსიმიანებს...

უნარსულოდ არ არსებობს

ცხოვრებაც და მომავალიც, —

არა მხოლოდ მომავლისკენ, წარსულისკენ წინ იარე!..

ხალდეს რობაი
რემინისცენცია

ვერ დააციი მტერმა ხალდე, თუმც გამუდმებით
ყოფნა-არყოფნის უმიმდესი იდგა წუთებიც...

თავნაცლილები ჰყორია რუსი ვარისკაცები, —

ბაგშვებს გამოაქვთ მდინარიდან მათი ქუდები...

იაბოსა და კვიცის რობაი

ვნახე უშეულში დედას უკან დასდევდა კვიცი,
კვიცის ფერი ედო ამ იდუმალ ცისა და მინის...

ფეხმარდ რემაში ჩალისფერი ცხენი — იაბოც, —

იყო რჩეული და ბუნებას ერწყმოდა ისიც...

უშგულის რობაი

დამრეც კალთებზე შეფენილი ძოვდა ნახირი,
შხარადან ფეხით მოდიოდა მგზავრი დაღლილი...

უშგულის საყდრულ სიჩუმეს და იღუმალებას, —

არღვევდა კაცთა შორეული გადაძილი...

როცა თვალებში ნაცარს გვაყრით,

შენ ხარ ცეცხლი და მე კი —

ცეცხლის ნაკვერჩხალი ვარ...

აკვენეს, ძმაო, ჭიათური... მოთქამას ჩინგურიც, —

ვიდრე შენ ცოცხლობ, რაღა მიჭირს,

მეც ცოცხალი ვარ!..

მომგის რობაი

ჩემთვის შონი ხარ და ოდითგან შენთვის ზანი ვარ,
შენ ხარ ცეცხლი და მე კი —

ცეცხლის ნაკვერჩხალი ვარ...

აკვენეს, ძმაო, ჭიათური... მოთქამას ჩინგურიც, —

ვიდრე შენ ცოცხლობ, რაღა მიჭირს,

მეც ცოცხალი ვარ!..

შხარას როის რობაი

1. იქნება შვილის მძიმე ხვედრზე
მრისხანებს შხარა,
თავისუფლების რომ მოუსპეს ლამაზი ხანა...
მამის ხელიდან ფეხს აიდგამს ლალი ენგური, —
ზღაპრის გმირივით იზრდება და
იჩქარის ბარად...

2. ვერ ეგუება კავკასიის პირქუში მახვში
შვილის ტყვეობას და
სავდრო ღრუბლებსაც აშლის...
ვერ გამრთელებს მასი მეცრი შურისძიებაც, —
ადმინის და ბუნების დარღვეულ კავშირს....

გალაკტიონის ცაცხის როის რობაი

1. ფარცხნალში, ერთ დროს,
სიყვარულით დარგული ნერგი,
დგას ახოვანი, პოეტივით...
ნანრობი დელგმის...
სხვა ხეთა შორის, რჩეული და სწორუპოვარი, —
სხვა ძეგლთა შორის, ცოცხალი და დიადი ძეგლი...

2. საუკუნეა, არ ასვენებს და ტოტებს ვარცხნის
ერთგული ქარი...
მიმოარხევს მარჯვივი თუ მარცხნივ...
ასე მგონია, ხეში ბუდობს მშფოთვარე სული, —
როცა შრიალებს —
უცნობ ლექსებს კითხულობს ცაცხვი...

შალარის რობაი

ნუ გაიკვირვებთ, ასე რატომ გავჭალარავდი,
დროის საფასურს ყველა იხდის თავის ლალათი...
მადლობა ჟამო, მოლალატე რომ არ გამხადე
და არ ჩამაცვი უღირსის და ხელის ხალათი...

გაუცხობილების გადნირების რობაი

მომზუსხველია, ბურიანში, საღამოისხანს,
ცა — მოღადადე,
ვარსკვლავებს რომ უხვად მოისხამს...
იქნებ მაშინ ხარ ბედნიერი, ადამიანო, —
როცა არ იცი, ბედნიერი მაინც როდის ხარ...

სიცრუის რობაი

როცა თვალებში ნაცარს გვაყრით,
მტერმა გიყურათ, —
სიმართლე იდით დამცრობილა და გარიყულა...
ჩალით რომ ხურავთ კვლავ ქვეყანას,
დალოცვილებო, —
ნუთუ არ კმარა, რაც აქამდეც გადაისურა?...

ციკლიდან „კავკასიური რობაიები“

მხატვრის რობაი

რუსეთი გახდა კავკასიელ ხალხთა საკანი,
და კავკასია — პერმანენტულ ომის სანგარი...
სულთამხუთავმა, სიძულვილად გადმოანთხა, —
რაც სიყვარულით მოუქარგავს ფუნჯით გაგარინს...

კავკასიისა და კავკასიელთა ორი რობაი

მერაბ ჩუხუას, ნიკა ბაძალუას,
მიხეილ ღანიშაშვილს და სულთან ბორჩაშვილს

1.

თუ მონბიძიდან ვერ დააღწევს თავს კავკასია,
მითხარით, ძმებო, ჩენენ ცხოვრებას რაღა ფასი აქვს?...
კავკასიელთა ღმერთი არის თავისუფლება, —
ვინც ხსნაზე ფიქრობს — კავკასიის ჯარისკაცია!..

2.

ეს მიწიერი სამოთხე და განძთა-განძია,
კაცობრიობამ აკვანიც ხომ აქ დაარწია...
მოვა ჟამი და მზეც ინათებს ერთიანობის, —
რაც კავკასიის სულთამხუთავს წარუტაცია...

ყალბი ვარსკვლავების რობაი

ბევრი გახადეს ვარსკვლავი და ბევრსაც უცილოდ
გახდიან მაღლე...გამიშარულებს ზეცა უძირო...
ბეუტავენ ყალბი ვარსკვლავები დედაქალაქში, —
მრცხვენია უკვე, ნალდ ვარსკვლავებს ცაში ვუცქირო...

გადლის რობაი

შევყურებ იმ მთას ყაზბეგიდან დილაადრიან,
სადაც აღმართა მოციქულმა ჯვარი, ანდრიამ...
ზეცას შერწმია გერგვეტი და წმინდა სამება, —
რაც საქართველოს მშენება და უფლის მადლია...

ათენეონგის რობაი

ნომრევან არაბულს

1. ათენგენობას ისევ მელის ფერადი ჯუთა,
ალალმართალი, შეფიცული მამულის რჯულთან...
ვნახავ თაფლიჯვარს,
ჯუთის წყალსაც დავენაფები, —
რომ სუფთა გული, უფრო მეტად გამიხდეს სუფთა...
რომ სუფთა გული, უფრო მეტად გამიხდეს სუფთა...

ჯუთელის რობაი

გოდერძი (ხვიჩა) არაბულს

ამოველ ჯუთას, გიხსენებდი გულმართალ ჯუთელს,
ვითვლიდი გულში მოწყუბულ შეხვედრის წუთებს...
ვერ გნახე, თურმე დარიალში იცავ კარიბჭეს, —
ჩევენი მამულის ერთგულებას ლამეებს უთევ...

გაფრინდის სურვილის რობაი

მუსტანგებივით მთის კალთებზე რბოდნენ ცხენები,
ჭიხვინ-ჭიხვინით, გაშემაგებით და გახელებით...
მეც მოვიყდი მინას, არწივივით ფრთები გავშალე, —
მაგრამ ზეცისკენ გაშვერილი დამრჩა ხელები...

თვალის ახელის რობაი

ამირან არაბულს

ვდგავარ ზეთაზე და შევცერი მთებს და ჭაუხებს,
კალთამაღლიანთ, გულგაღლილთ, ასე წყალუხვებს...
რა გულსაც და სალბუნია დედაბუნება, —
ეგ სილამაზე სულით ბრმასაც თვალებს აუხელს...

საყვადურის რობაი

გლეხი არა ვარ, რომ მოგენდო, სახნის-საკვეთო,
არც საქმოსანი — სეიფებში ფული ჩავეტო...
ვინც მსაყვედურობს — წერა-კითხვას ავუტანივარ, —
ვერ მეუბნება, უკეთესი რა გავაკეთო...

გურიანული თეპარვლისა და

თოვლის რობაიები

„თოვლი იყო ირიბი, აღმაცერი“...
გალაკტიონი

2.

ხატა ალმაცერ, ხატა ირიბად,
თოვლის გენოსის ჰქონდა მშვიდი ხმა...
უცებ ფაფუკი ქურქით შემოსა
ხები, მდგარნი ტყეში შილიფად...

3.

თოვლმა მოხატა ცაც და გზა-შარაც,
ნისლმა კი — მთა-მთა გაითავშალა...
და უხილავმა ისე მოუსვა
ფუნჯი, ცოდვების კვალიც წაშალა...

4.

ამ ჩემს გონებას — მოაგარაკეს,
იდუმალების მეფე განაგებს...
და მკურნალივით, სიტყვასაც, თოვლი
ასპეტაკებს და სულში ალაგებს...

საკალანდო სამი როგაი

1.

ცარიელი აქვს ვისაც კალათა,
ვინც მძევლადა ჰყავს დღემდე შარლატანს...
ვისაც მურად აქვს, ღმერთო, იმდი, —
შენ გაუთენე ღირსი კალანდა...

2.

ამერ-იმიერ, მთად და ბარადა,
ვინაც შრომობდა, ხნავდა, ბარავდა...
მიეც გაძლების ძალა უშრეტი, —
და გაუთენე რწმენით კალანდა...

3.

თუმცა დაემარცხდით „კრნანისს“, „მარაბდას“,
ძლევა „დიდგორის“ დაგვიფარავდა...
ღმერთო, აოტე მტერი ურიცხვი, —
და გაგვითენე მხსნელი კალანდა!..

თოვლის ორი როგაი

1.

დაგხვდება ცრემლი, ტკიფილი, ოხვრა,
უკეთურება — გამლილი ნოხად...
და მეშინია, რომ არ შეგბდალოს, —
მინამ, სპეტაკი, როდესაც მოხვალი...

2.

ო, როგორ მინდა გადაიფიფქოს,
რომ მოგვანატრე იმ ძველ ტიპიკონს...
რადგან არ ჩანხარ... ცოდვების გამო, —
იქნებ დაგვსაჯე, — სხვა რა ვიფიქრო...

ვაჟა გაფრინდავილის როგაი

„თორდვასა გაფრინდაული ამაგრებს ქვიტკირსავითე“...
ხალხური

თეთრი ხალათიც ბექთარია, თუ გმირს აცვია,
ღირსების მცველიც — ქედუდრეე ჯარისეაცია...
„საზღვარი ვიცი ფსოუზე და როკის გვირაბთან“, —
სიმართლეს ვეღარ შეაჩერებს ოუპაცია...

უსართულო სახლის როგაი

„რადგან სიცოცხლე ასე ნავარდობს,
სიუკლის ყველა კარ დარაზეთ...“
ლადო ასათიანი

ქვეყანაზე ყველა სახლი, წეტავ იყოს უსართულო,
თუ ფაჯრიდან გადასტები —
გადარჩები უსათუოდ...
გულქვა არის თემიდა და
სასტიკი აქვს განაჩენიც,...
ენირება ბოროტებას მართალი და უსასთუმლო...

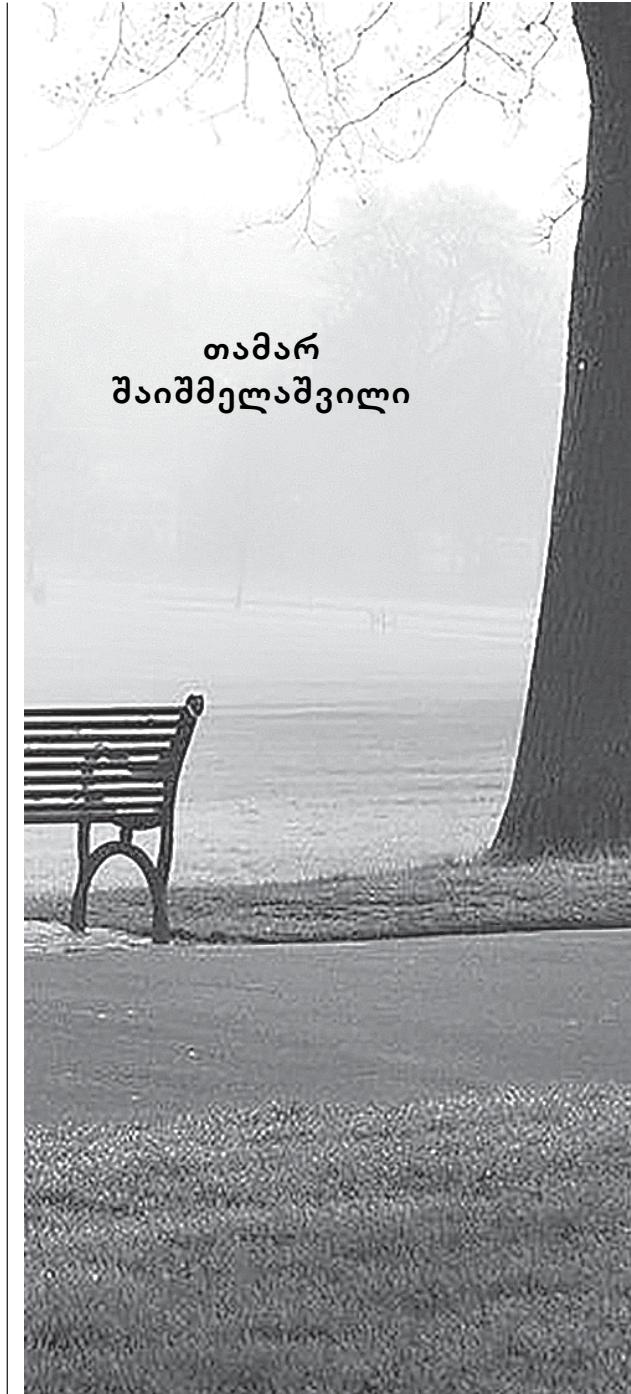
მეგობრის როგაი

„თუ უდაბნოში მიდიხარ, გაიყოლე ნუგ ზარ სხირტლაძე
— თავის მათარას დაგითმობს.“
ნოდარ ტაბიე —
იოსებ ჭუმბურიძის ფეისბუქსტატუსიდან...

კაცი მეგობარს მიენდობა, ბრძენის არ იყოს,
თუმც ბეკრი ცდილობს,
რომ გულიდან ჩუმად გაგრიყოს...
გამარჯვებაა, ერთადერთიც თუ შეგრჩა ბოლოს, —
გაჭირვების ჟამს —
უდაბნოში წყალს რომ გაგიყოფს...

მოთმილისა და ცეკის როგაი

ვინ იცის, ტყიდან ამოვზიდე რამდენი შეშა,
რამდენი ოფლი დაედინა დაღლას და ხვეზშას...
მიმინისავით მოთმინებას ვათვინიერებ, —
და ნებისყოფას მეძებარი ძალივით ვგეშავ...

თამარ შაიშმელაშვილი

შენ ხარ ამ სოფლის
გოლგოთაც
და ალდგომაც
დედა...

* * *
ჩემი ცრემლები თიხასავით
ამივიყვანე,
რომ შემოდგომის სიზმარივით
მუდაშ მიყვარდე...
ნითელ ღრუბლების სევდის ნაურს
დავლევ
მზე შეილი...
თრიმლის ფოთლების მდინარე
ჩემი სიმშვიდე...

* * *
გიშრის ნოემბერს
ლალგარსკვლავი
სწყდება სიზმარი...
მთვარე მზის არი
და თვალები
ლაჟვარდისანი...
თეთრი გვირილის
გულსაბნევი ქარებმისანი
გიცდის სავალზე
მომლოდინე
უამ-სახიზარი...
აენთებიან ღამეები
ივრის ხისანი...
გამოგზავნილო გაზაფხულო,
როგორ მიცანი...

თოვლი დამეკარგა...

თოვლში დამეკარგა მზის საყურე,
ქარი არიებად მაპერეს ცის...
ისე შემომხვდება სიყვარული,
როგორც მზენაკლული აპნისი...

ახლა ლალატიც რა იოლია,
ნისლი მთის მწვერვალებს ადნება...
დახვალ ბედისნერის ირონიდ,
ფრთები შეგალენეს ავდრებმა...

* * *
გიცდი გაქცეულ დღეთა
მზერაში,
როგორც სამყაროს თეთრი
ცილი,
ვარ სიყვარულის ვაზი —
მზენაზი,
შენთვის ღრუბლებთან
ფერმოცქრიალე...

* * *
უშენოდ მყავდა
სველი აგვისტო...
და ფუმფარების
მიშლიდა ფურცლებს...
მე გავიმეტე გული სამისნოდ,
რომ ამ წიმიში მეპოვე უცებ...

* * *
ეს დეკემბერი სულგრძელია,
იშვილებს ფოთლებს,
იმორებს სევდას,
შენს საშაულს,
ნაცნობთოვლანს...
სიზმრებმა შენი
სასტუმალი
იებით მორთეს,
ვაბრუნებ ტკივილს
დასაბამით
რაც რო მქონია...

მარტის რეზომები

მარტის ტივია ოქტომბერი,
ფოთლები ხეებს არ ტოვებენ,
ფსალმუნებს — სიზმრის ორტომეულს
მზის სასახლეებს ატოლებენ...

ნატვრის ხელა ოქტომბერი,
ჩემი სურვილის მოტრფიალე,
ქარებს დაჟყვებათ მოტყბო ფერი,
როგორ გეძებ და ვფრებ-ვტრიალებ.

როგორ გეძახი ამარტისფრად
და კულაგ სასნაულს როგორ ველი...
და მარტობის ნანატრ სიზმარს
მარტავს ფოთლებით ოქტომბერი...

— აბას, გურიო, მრავალ ახალ წელს, ძმაო, მრავალ ახალ წელს, მაღლობა, რომ დაგვაფასე და გამოგვარე, გაიხარე!..

— მოიცა, თემო, სად მიდის? სად მიდისაარ, ბიჭო, გურამ, ეგრე?! მოიცა, ტაქს გამოვიძახებ, ფასადაკლება მაქვს ბოლტზე, ოცდახუთი პროცენტი.

— ნუ დელავ, თეო, ნუ დელავ, მე ახლა, ჩემით... — ჩერდება რამდენიმე ნამით და აგრძელებს, — ჩავალ, ჩავისეირნებ, მშვენივრად, დაო, ნუ დელავ!

— მოიცა, კაცო, რას ჩავისეირნებ. ვიძახებ უკვე, ვიძახებ, აი, გახსნილი მაქვს აპლიკაცია უკვე!

— არ გინდა, თეო, ფეხით მირჩევნია, გავისეირნებ, ცოტა სუფთა ჰაერს ჩავისუნთქავ, გოგებაშვილიდან ნინოშვილზე თუ ვერ გავექაჩე ფეხით, შემირცხვა კაცობა, ჰე!

— მოიცა, კაცო, რა კაცობა. გამოვიძახე უკვე, შვიდ წუთში მოვა მერაბი — მძღოლი, ტოიოტა პრიუსი, 747 დაიმახსოვრე, ტოიოტა 747.

— კარგი, თეო, რა მეშვიდასორმოცდაშვიდება?! წავედი, წავედი...

— ვააა, გურიო, მიდისაარ, ტო?! ყოფილიყავ, რა გეჩერებოდა! — გამოხსნა კარი სუფთა ჰაერზე სიგარეტის მოსაწევად გამოსულმა თოომაც და ლა კარიდან მუსიკის მკვეთრი ბასებიც გამოაყოლა საკუთარ ხმას.

— გაიხარე, ოთო, გაიხარე, უნდა წავიდე... — უხერხულად მიუგო გურომ.

საკუთარ დასა და სიძეს კიდევ უძლებდა, მაგრამ სიძის მეგობრებისთვის ნასვლის მიზე ზების ახსნები დიდად არ ხიბლავდა.

— შენზეა, ძმაო, ჩვენ გაგვეხარდება შენი დარჩენა! — ხელი გაუწოდა თოომ და რომ ჩამოართვა გურომაც, ადგა და გულმი ჩაიკანის სტალენით შენუხებულმა ამხანაგმა ნასასვლელად გამზადებული ახალგაზრდა.

— თოარიკოო, სადა ხარ ჩემო ციცქანფუნა? — ნათიაც გამოჲყოლოდა შეყვარებულს გარეთ.

— ციცქანაფუნაო, გაიგეთ თქვენა, — მოსცილდა გუროს სიყვარულით ბურტგამს სკდარი თოარი, — აგრეა ვარ, მოდი ერთი, შენ სად ხარ... — შესახა ჭიშკარში შეყვარებულს.

— უი, აქ ყოფილხართ, მე ვთქვი, სად წავიდნენ-მერქი, — გამოვიდა ყვითელი ჭიშკრიდან ნათიაც.

— ციცქანაუთა თუ რა დამიძახე? — ნასიამოვნები, მაგრამ მაინც ვაჟუაცური ლიმილით მიეგება შეყვარებულს, ვითომ ამხელა გაცს, ასეთ სახელს როგორ მეძახისო, მაგრამ გულის სილრმეში ბავშვივით უხაროდა ოთარიკოს საალერს მეტსახელი.

— ციცქანაფუნა დაგიძახე, ჩემო სკვინჩა, ციცქანაფუნა, — მიუგო ოთიკოს ნათიად და ლოყაზე უქემიტა.

— აი, ეს რომ მაბირიებს, ეგრე რა ვიცი, რა, ვერაინ მიძეავს, — იდიოტური ლიმილით გადახედა სასწაული ფლორტის სცენის ყურებით გაბრუებულ მეგობრებს.

— ეს ქალაბატონიც ეგრე, — მიუგო თემომ მეგობას და ამანაც იდიოტური ლიმილით გადახედა თავისა. გურო ამ დროს კაი ნასვამი იყო და ამასაც კი უნდოდა ესე გადახედა ვინძმისთვის, მაგრამ არ იყო არავინ და ვისთვის გადახედა?!.. ჰოდა, იდგა თავისთვის თავჩალუნული და ოდნავ მოღირი მარი.

დანარჩენებმა, ეტყობა, იყრძნეს გუროს გულისტყავილი და თავიანთ სატრფოებზე გადაფსკვნილებმა ერთხმად დაუწეს მეგობარს მაჭნელობა. ერთი ნათია ვერ მიხდა სიტუაციის არსა და დანარჩენებს სწორედ მან დასაწრო ლაპარაკი.

— ოთიკო, შევიდეთო, ჩემო დათუნია, შეცივდა შენს პატალას, — ნამნამების მოსაყვარლო ფახუნითა და დებილური ერისმონექით ახედა შეყვარებულს ნათიაბ. თანაც, მზრუნველობაც გამოურია ტონში და ოთოსაც მიეზუტა, — შენც ჩეგცივდება, ჩემო დრუნცა.

ოთიკა დარცხენილი ლიმილით ჩამოხედა ნათიას, არაფერი ისეთი არ უთქვამს, მაგრამ სახეზე კა ენერა — ჩუმად გოგო, სირცევილია, ხალხში ეგეთ რაღაცებს რომ მეძახით. ჰოდა, ეს თავისი სირცევილი რომ გადაეფარა, გუროზე გადაიტანა ეგრევე ყურადღება, იქნება როგორმე გავიქცე ამ სიტუაციდან.

— აგე, გურო, ხო ხედავ, ძმაო, რა დღე-

ში ვყავარ, ერთ წუთს არ მასვენებს, რა ჯობია ახლა ამის ყოლას?!. კი როთულია გაძლება, ცოტა ხანი კი უნდა გაერთო კაცი ერთი კარგად, მაგრამ შემოგვეხდე აგერ ჩვენ, აგერ თემომ და თეო, აგერ მე და ნათია, შიგნით აგერ ის დარტყმულები — მეცო და მაგის გიუში შეყვარებული. მოგვაძე, ძმაო, ჩვენ, მოგვაძე!..

— მართალია, ბიჭო, შენ ახლა მარტო არ იქნები, კი ვიცი, — ეშმაკურად ჩაუკარა სიძემ მოყვარეს თვალი, — მაგრამ კი გაეკს დრო უკვე ცოტა გასერიოზულების, ჰოდა, შემდეგი ახალი წელი, ძმაო, ისე აღგვენიშნოს, შენც რომ შენი გულის სწორი გებოვოს და ასე ერთად ბედნიერად შეკვედროილყავით ყველანი ერთი დიდი იჯახივით

და ჩემი სიყვარულიო. ტაქსისტიც ნასიამოვნები ელოდებოდა მეგობრების შეხმატებილებული სიმღერის დასრულებას. ცოტას კი გულში ისიც ღილინებდა და თავისთვის ფიქრობდა, ნეტა ახლა თქვენს ასაკში დამაბრუნაო.

როგორც იქნა, მორჩენ სიმღერას და ეგრევე, აბა, „გურო მიდის, გუროს გაუმარჯოს, გუროს დავემშვიდობები“ დაიწყო. ნავიდა მტლაშა-მტლუშები, პარა-პურები, ხევნა-კოცნები, ნასვლა-მოცდები. ბოლოს, როგორც იქნა, როგორლაც, გურო ტაქსიში ალმორნდა და გაბადრული იქნევდა მანქანის მინის მიღმა ხელს... მანამდე, ანუშა და გურო რომ ჩაუტებით დაემშვიდობნენ ერთმანეთს, ყველა გაბადრული გული მისამართი განვითარება.

— საქმე ისაა, რომ სუფთა ჰავერი ჩავილა, მინდა. ვეუბნებოდი ჩემებს, ფეხით წავალ-მეორე, მაგრამ არ დაიშალეს და ტაქსისტის გამომოძიხეს.

— ვა... — ცოტა უხასიათოდ მიუგო ტაქსისტმა. გურომ კი იმნამსვე ათლარიანი დააძრო ჯიბიდიდა.

— აი, გამომართვით, ჩემ გამო ამხელა გზაზე ამოხვედით, დრო გააცდინეთ, ვინ იცის, ვის ჩაისაგმიდით ამასობაში... ამიტომაც, აი, გამომართვით...

— როგორ გეკადრებათ... — იუხერსულა ტაქსისტმა გამორთმევა, თუმცა ხელი მანცნც გაეკცა ფულისკენ და სინდისმა რომ შეალუა, შეა გზაშვე მოაბრუნა — გულმერდზე მოისავა, ვითომ გულ-მკერდი ეფხანებოდა და ამ მიზნით გაანოდა ხელი.

გურო ყველაფერს მიხვდა, გაულიმა და უფრო მშიარულება მიანოდა ფული.

— გამომართვით, ახალი წელი ნების ბეჭდინი ერთობებით, სახლში ოვალი გელო-დებათ, აღაბათ, მიულოცეთ ჩემგან, გურო მოგილოცათ-თქო, გადაეცით და ჩემ სახელზე რამე ტკიბილეული უყიდეთ. უი, სულ დამავიწყდა, ასე ტკიბილად დამიბერდით! — მარცხენა ხელით ფულს უწვდიდა, მარჯვენა ხელით კი კონაზურის კანფეტს.

ზოგადად, ერთი უნდა აარჩიო ხოლმე, მაგრამ გურო ხელგაშლილი ბიჭი გახლდათ და ტაქსისტსაც არ მოუნია ფულსა და კონაზურის კანფეტს შორის არჩევანი გაეტება. ორივე ძალიან გახარებულმა გამომოუბურტყუნა გუროს, — ვაა, მე რომ არა მართვით გადა-გიხადოდა.

— აბა, მე რა მოგართვათ... — ჯერ „ბარდაჩიკი“ გადმოხსნა, მერე „სიდენის“ გვერდზე დაინტყო ხელის ფათური, ფანარი აანთო, შეიხედა საჭის ქვემოთ, კიდევ რაღაც უჯრები გამოხსნა, სანგარში ნაპოვნი დაბალული ჯარისაც კვირით ამოიხენება და თავისა გადასასვლულმა გადმოუბურტყუნა გუროს, — ვაა, მე რომ არა მართვით გადა-გიხადოდა!..

— არა უშავეს, ძია, შენ კარგად იყავი! ყველაფერი კარგადა, შენ მაგაზე არ იდარდო!.. — მიუგო შერცხვენილ ტაქსისტს გურომ.

— მოიცა, რაღაც გამახსენდა, — გაუნათდა თვალები მძღოლს.

— აბაა, რა გაგასენდათ? — ცნობისმოყვარების ტალღები გაერია ნასვამი ბიჭის თავბრუსხვევას. ტაქსისტმა გულის ჯიბიდან ნითელი „უინსტონის“ კოლოფი ამოილო, გაარხია, ცერა თითოთ თავი გადახსნა და ბავშვივით გახარებულმა გუროს გაუნდოდა, ამოილოდე უზრუნველყოფით გადასასვლელი უზრუნველყოფით გადასასვლელი არ მოიწყო. — მიუგო ტაქსისტმა.

— არა, ბატონი. მანქანა თქვენია, ფილტვებიცი თქვენია, ჰოდა, მონიერ რამდენიც გინდათ გინდათ, — ხუმრობის მოხდით გამახა ტაქსისტს.

— უკაცრავად, დიდი ბოლიში... — დაიწყო გურომ.

— სიგარეტზე თუ უნდა მითხორა, აქეთ მაპატიეთ, ახლაც სავაერო ტალღები და მიუგო გულის გამოსასვლელი მიზე ზებიცებს... — მიუგო შერცხვენილ ტაქსისტს გურომ.

</

აწვდომი გამხდარიყოდა, შეძლებისამებრ, მხატვრული ძალოსილება და არქაული სურნელიც შეენარჩუნებინა.

იმ დღეს კი დიდი იყო ბაჩანას სიხარული, რადგან სახარება-ოთხთავის თარგმანა დაესრულებინა.

შეისრულებული ჩემი, სული წმინდა გარდამოვიდა შენზე და სახარება გათარგმნინაო — უთქვამს პატრიარქს მისთვის. ილია მეორის სიტყვებით უზომოდ კრაკოვილი ბაჩანა იცინოდა — კი, მართლაც გარდამოვიდა ჩემზე სული წმინდა, მაგრამ ექვსი თვე თავაუღებლად რომ ვიმუშავო?

ცხადა, ასეთი დიდებული წიგნის გამოცემის მარტობილისა და ენების კოდნა თუ პროფესიონალიზმი კი არა, საკმაო დროც ესაჭიროებოდა.

გამოხდა ხანი, 1989 წელს გამოიცა პიბლია სრული სახით უმაღლეს პოლიგრაფიულ დონეზე, რაც იმ დროისათვის დიდი იმპოვიათობა იყო. თანაც, ნუ დავივინებთ, რომ მაშინ საბჭოთა კავშირს მხოლოდ მცირედი ბზარი თუ შეპარვოდა (დასასრულის დასაწყისი), ჩვენ კი სსსრ-და ანუ საქართველოს საბჭოთა სოციალისტურ რესპუბლიკად ვიწოდებოდით.

ახალგამოცემული „წიგნთა წიგნი“, თუ მკრეხელობად არ ჩამოჰქვდომელ ბესტსელერად იქცა. მაშინ ჯერ კადევ ენციკლოპედიის სამეცნიერო რედაქციაში ვმუშაობდი და მთავარი რედაქტორის ირაკლი აპაშიძის წყალობით, თანამშრომლებს პირდაპირ სტამბიდან მოგვართვეს „ბიბლია“. დიდი იყო ჩვენი სიხარული იმის გამოც, რომ წიგნის შინდისფერი გარეები თითქოს დამოუკიდებელი საქართველოს დროში ფერთან ასოცირდებოდა.

***

დადგა ტებილ-მწარე, უფრო კი ავტედით 90-იანი წლები. ენციკლოპედიის რედაქციიდან ბაჩანა უკვე დიდი ხნის წამოსული იყო, 1990 წელს მეც ლიტერატურის ინსტიტუტში გადავდი. იძვიათად, შემთხვევით თუ ვხვდებოდით ერთმანეთს, ტელეფონით კი ხშირად ესაუბრობდით.

დედ-მამის გარდაცვალების მერე გრძელების ქუჩაზე მდებარე ბინის (სადაც დავიბადე და 55 წელი გავატარე) გაყიდვის მტანჯველ პროცესგამოვლიმა და ბარნოვზე გადასახლებულმა ჩემს შევნდისფერ „წიგნთა წიგნი“ დევლი ადგილი მოვუჩინება: ფანჯარასთან მიდგმულ სანერ მაგიდაზე გამოსაჩერ ადგილას კედელს მივაყუდე. ერთხელაც შეუძანდის ლია ფანჯრიდან გვრიტი (მგრინი ეგვიპტურ მტრედსაც ეძახიან) შემოფრინდა. ყველა კარფანარა ფართოდ გავადე, იოლად რომ ეპოვა გზა, სულ ტყუილად — დაფეთებული გვრიტი შეუსვენებლად დაფრინავდა ოთახიდან ოთახში, რამდენჯერმე მინას შეეხეთქა, ერთო-ორჯერ დალლილობისგან ჩამოჯდა კადეც, თუმცა მიახლოებისთანავე უმისართოდ დაიწყო ფართხალი და წყვეტება. შემეშინდა, თავისთვის რაიმე არ ევ-

ნო, გავეცალე, დავჯექი და აღარ გავტოკებულვარ; მაინც ვერ გაიგნო გზა-კვალი. ბოლიო, როგორც ჩანს, არაქათგამიცლილი, ჩემდა გასაოცრად, ბიბლიაზე ჩამოჯდა. დიდხანის იყო ასე. სულის მოთქმა დავცადე, მერე გაბედედე და ფეხაკრეფით მივუახლოვდი. გაფრენა არც კი უცდია, ფრთხილად ავიყვანე ხელში, იქვე ფანჯრიდან ვერ გავუშვებდი, გისოსებს რომ არ შეხლოდა. ერთი კი გაფართხალდა, მაგრამ მყარად მექირა, მის საოცრად აჩქარებულ გულისცემას ვგრძნობდი. გავედი შუბანდიში, ღაი ფანჯრიდან, რაც შეიძლებოდა შორს გავაყვაი ხელები და უცბად გავუშვი: როგორც შურდული თუ ისარი, რაღაც არა ბურჯულივი სისწავის უნივერსიტეტში. 1983 წელს იური მამლევა საცხოვრებლად პარიზში გადადის, სადაც ასევე კითხულობს ლექციებს მედონის რუსული კულტურის ინსტიტუტში, ხოლო შემდგომ — პარიზის სახელმამაკულურ აღმოსავლურ ცივილიზაციების ინსტიტუტში.

1974 წელს იური მამლევას ცოლთან ერთად ატოვებინებენ საბჭოთა კავშირის მათი გამოქვეყნება შეუძლებელი იყო. 60-იან წლებში მის ბინაში თავს იყრიდნენ „არაოფიციალური კულტურის“ შემოქმედები — მხატვრები და მწერლები: ლეონიდ გუბანოვი, გენრის საპირო, ლევ კროპიციკი და სხვები.

1974 წელს იური მამლევას ცოლთან ერთად ატოვებინებენ საბჭოთა კავშირის მათი გამოქვეყნება შეუძლებელი ის ემიგრაციაში მიდის აშშ-ში. იქ კითხულობს ლექციებს არაერთ ცნობილ უნივერსიტეტში, პარალელურად მუშაობს კერნელის უნივერსიტეტში. 1983 წელს იური მამლევა საცხოვრებლად პარიზში გადადის, სადაც ასევე კითხულობს ლექციებს მედონის რუსული კულტურის ინსტიტუტში, ხოლო შემდგომ — პარიზის სახელმამაკულურ აღმოსავლურ ცივილიზაციების ინსტიტუტში.

ემიგრაციაში ყოვნისას მისი ნაცარმოვები ითარგმნა იცხვი მეტ ენაზე და გამოიცა მსოფლიოს მრავალ ქვეყანაში. საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ, 90-იან წლებში, იური მამლევა დაბრუნდა რუსეთს. 1994-1998 წლებში იგი კითხულობდა ლექციებს ინდური ფილოსოფიის განხრით მოსკოვის სახელმწიფო უნივერსიტეტში. სამშობლოში დაბრუნდების შემდეგ, მთელი ოცი წლის განმავლობაში, რუსეთში გამოიცა მათი კითხი 27 წევნი.

მისი ლიტერატურული მოღვაწეობა არაერთი ლიტერატურული პრემიითა აღნიშნული. მათ შორის აღსანიშნავი ანდრე ბელის საერთაშორისო პრემია (1993) და პუშკინის სახელმწიფის პრემია (გერმანია, 2000).

გარდაიცვალა 2015 წელს.

იური მამლევი

სიკვდილი აძვეა

ფინთი კაცის ჩაცის ჩანაწერები

ვარ წერვიული, მგრძნობიარე და ცინიკის იდეამინი — გატანჯული კუჭის წყლულითა და ბავშვური, ავადყოფებული მანექანით გამომიარეს, არც მხსოვს, სად მივდიოდით. ბაჩანას სახლის სახლივეს, ფალიაშვილის ქუჩაზე ნავთის უზარმაშობირი რიგი შევნიშნე. ვხედავ, ბაჩანა, ნავთის ბიდონით ხელში, მოწყნილი, მორჩილად დეგას სადაც ბოლოსების; ვეუბნები ჩემებს, რომლებიც კარგად იცნობენ და დიდად აფასებენ ბაჩანას, რომ დღეს ეს ადამიანი ლირსების ირდენით დააჯილდოვს. გაუხარდათ, მაგრამ ბიდონიანი ბაჩანასათვის მილოცად გვეუხერხულა. როგორია — ლირსების ირდენისანი ნავთის რიგი? სახლში დაბრუნებულმა იმავე დამეს მივულოცე, საკმაოდ გულგრილად, ზრდილობისათვის გადამისხადა მაღლობა, ცუდ ხასიათზე იყო თუ ეს ჯილდო დიდად არ ეხატებოდა გულზე? ჩემთვის დღემდეუცნობითი გადამისხადა ადგილას კედელს მივაყუდე. ერთხელაც შეუძანდის ლია ფანჯრიდან გვრიტი (მგრინი ეგვიპტურ მტრედსაც ეძახიან) შემოფრინდა. ყველა კარფანა დავიბადე და 55 წელი გავატარე) გაყიდვის მტანჯველ პროცესგამოვლიმა და ბარნოვზე გადასახლებულმა ჩემს შევნდისფერ „წიგნთა წიგნი“ დევლი ადგილი მოვუჩინება: ფანჯარასთან მიდგმულ სანერ მაგიდაზე გამოსაჩერ ადგილას კედელს მივაყუდე. ერთხელაც შეუძანდის ლია ფანჯრიდან გვრიტი (მგრინი ეგვიპტურ მტრედსაც ეძახიან) შემოფრინდა. ყველა კარფანა დავიბადე და 55 წელი გავატარე) გაყიდვის მტანჯველ პროცესგამოვლიმა და ბარნოვზე გადასახლებულმა ჩემს შევნდისფერ „წიგნთა წიგნი“ დევლი ადგილი მოვუჩინება: ფანჯარასთან მიდგმულ სანერ მაგიდაზე გამოსაჩერ ადგილას კედელს მივაყუდე. ერთხელაც შეუძანდის ლია ფანჯრიდან გვრიტი (მგრინი ეგვიპტურ მტრედსაც ეძახიან) შემოფრინდა. ყველა კარფანა დავიბადე და 55 წელი გავატარე) გაყიდვის მტანჯველ პროცესგამოვლიმა და ბარნოვზე გადასახლებულმა ჩემს შევნდისფერ „წიგნთა წიგნი“ დევლი ადგილი მოვუჩინება: ფანჯარასთან მიდგმულ სანერ მაგიდაზე გამოსაჩერ ადგილას კედელს მივაყუდე. ერთხელაც შეუძანდის ლია ფანჯრიდან გვრიტი (მგრინი ეგვიპტურ მტრედსაც ეძახიან) შემოფრინდა. ყველა კარფანა დავიბადე და 55 წელი გავატარე) გაყიდვის მტანჯველ პროცესგამოვლიმა და ბარნოვზე გადასახლებულმა ჩემს შევნდისფერ „წიგნთა წიგნი“ დევლი ადგილი მოვუჩინება: ფანჯარასთან მიდგმულ სანერ მაგიდაზე გამოსაჩერ ადგილას კედელს მივაყუდე. ერთხელაც შეუძანდის ლია ფანჯრიდან გვრიტი (მგრინი ეგვიპტურ მტრედსაც ეძახიან) შემოფრინდა. ყველა კარფანა დავიბადე და 55 წელი გავატარე) გაყიდვის მტანჯველ პროცესგამოვლიმა და ბარნოვზე გადასახლებულმა ჩემს შევნდისფერ „წიგნთა წიგნი“ დევლი ადგილი მოვუჩინება: ფანჯარასთან მიდგმულ სანერ მაგიდაზე გამოსაჩერ ადგილას კედელს მივაყუდე. ერთხელაც შეუძანდის ლია ფანჯრიდან გვრიტი (მგრინი ეგვიპტურ მტრედსაც ეძახიან) შემოფრინდა. ყველა კარფანა დავიბადე და 55 წელი გავატარე) გაყიდვის მტანჯველ პროცესგამოვლიმა და ბარნოვზე გადასახლებულმა ჩემს შევნდისფერ „წიგნთა წიგნი“ დევლი ადგილი მოვუჩინება: ფანჯარასთან მიდგმულ სანერ მაგიდაზე გამოსაჩერ ადგილას კედელს მივაყუდე. ერთხელაც შეუძანდის ლია ფანჯრიდან გვრიტი (მგრინი ეგვიპტურ მტრედსაც ეძახიან) შემოფრინდა. ყველა კარფანა დავიბადე და 55 წელი გავატარე) გაყიდვის მტანჯველ პროცესგამოვლიმა და ბარნოვზე გადასახლებულმა ჩემს შევნდისფერ „წიგნთა წიგნი“ დევლი ადგილი მოვუჩინება

